МЕТОДИЧНИЙ ПОСІБНИК

щодо організації і здійснення охорони та оборони, повсякденної діяльності військових частин (підрозділів) Збройних Сил України, які розташовані у базових таборах

КИЇВ 2014

ЗАТВЕРДЖУЮ
Тимчасово виконуючий обов’язки
начальника Генерального штабу –
Головнокомандувача Збройних Сил України
генерал-полковник
Г.П.ВОРОБЙОВ
“____” липня 2014 року

МЕТОДИЧНИЙ ПОСІБНИК

щодо організації і здійснення охорони та оборони, повсякденної діяльності військових частин (підрозділів) Збройних Сил України, які розташовані у базових таборах

З М І С Т

Вступ	3
1. Загальні положення	4-5
2. Організація та здійснення повсякденної діяльності у базових таборах	6-
2.1. Порядок роботи командира (штабу) БТГр (РТГр) з організації заняття базового табору	6
2.2. Порядок заняття та розміщення підрозділів у базовому таборі	7-9
2.3. Робота командира (штабу) з організації охорони та оборони базового табору	9-14
2.4. Сили та засоби, що залучаються до охорони та оборони базових таборів	14-18
2.5. Охорона та оборона базового табору	18-23
2.6. Повсякденна діяльність та внутрішній порядок у базовому таборі	23-28
2.7. Щодо збереження стрілецької зброї та боєприпасів в районі розміщення військової частини (підрозділу)	28-30
2.8. Бойове забезпечення	30-45
2.9. Забезпечення зв’язку	45
2.10. Тилове забезечення	45-51
2.11. Інформаційно-пропагандистське забезпечення та цивільно-військова співпраця	51-53
2.12. Медичне забезпечення	53-55
2.13. Заходи пожежної безпеки при розташуванні військових частин табором	55-57
Заключення	58

ВСТУП

За роки незалежності України військовослужбовці Збройних Сил України у складі військових частин (підрозділів) та миротворчих контингентів неодноразово брали участь у виконанні специфічних завдань в операціях щодо підтримання миру на територіях Республіки Ірак, Демократичній Республіці Конго, Кот-Д'Івуар, Сьєрра-Леоне, Ліберії, Косово.

Таким чином, був накопичений певний досвід щодо виконання різноманітних завдань на територіях інших держав, відпрацьовані питання управління підрозділами, організації взаємодії і співпраці з іншими контингентами та місцевою владою, вирішене широке коло завдань, **у тому числі з підготовки та порядку зайняття базових таборів, їх облаштування, організації системи охорони та оборони.**

Актуальність даного питання зумовлено потребою подальшого розвитку поглядів на основі досвіду участі військових частин (підрозділів) в антитерористичній операції на сході держави.

Аналіз останніх подій свідчить, що питанням охорони та оборони базових таборів, організації в них заходів повсякденної діяльності не завжди приділяється достатньо уваги командирів (начальників).

Тому, розкриття питань підготовки та порядку зайняття базових таборів, створення ефективної системи їх охорони та оборони, організації повсякденної діяльності є актуальним завданням для відпрацювання методичного посібника.

Цей посібник призначений для командирів (начальників) усіх рівнів. Положення цього посібника роз'яснюють та уточнюють заходи щодо організації і здійснення охорони та оборони, повсякденної діяльності військових частин (підрозділів) Збройних Сил України, які розташовані у базових таборах.

Рекомендації Методичного посібника потрібно використовувати творчо, відповідно до умов обстановки, яка може скластись, наявності сил та засобів, завдань, які визначені військовим частинам (підрозділам).

І. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Військові частини (підрозділи) розміщуються у польових умовах, як правило, у таборах.

Вимоги щодо правил розбивки табору визначені статтею 369 та додатком 18 Статуту внутрішньої служби Збройних Сил України, іншими нормативними документами.

Аналіз ведення бойових дій у південно-східному регіоні України, виходячи з значної віддаленості військових частин (підрозділів) від пунктів постійної дислокації (головних сил) та тривалим терміном виконання завдань в районі збройного конфлікту, свідчить про необхідність внесення доповнень та уточнень, введення нових вимог щодо порядку розташування підрозділів у базових таборах.

Базовий табір – спеціально відведена ділянка місцевості де розташовані один або декілька підрозділів (військових частин), які розміщуються в наметових містечках (спорудах), на стоянках озброєння і військової техніки, складах, вогневих позиціях артилерії та протиповітряної оборони.

Варіант базового табору (Ірак).

Головною метою обладнання табору є гарантоване забезпечення виконання особовим складом військових частин (підрозділів) покладених завдань у визначеному районі (операційній зоні), захист особового складу, озброєння, військової техніки та матеріально-технічних ресурсів від засобів ураження, виконання заходів бойового, тилового і технічного забезпечення під час виконання завдань.

Місце розташування базового табору, повинно мати природні укриття, розміщуватися, як правило, не ближче 2-4 км від населених пунктів, поблизу магістральних доріг. Район розміщення повинен забезпечувати потаємне розміщення та надійний захист підрозділів, раптовий їх збір та проведення маневру, а також дотримання умов життєдіяльності у санітарно-епідеміологічному відношенні. Ділянка місцевості табору обладнується у фортифікаційному відношенні, порядок розміщення підрозділів та елементів табору повинен забезпечувати:

стійке управління штатними підрозділами та приданими силами і засобами;

ведення спостереження (розвідки) за підступами до базового табору та виконання заходів охорони і оборони на визначених ділянках місцевості з загрозливих напрямків;

повсякденну діяльність особового складу з урахуванням бойових, санітарно-епідеміологічних, біологічних обставин та погодних умов;

своєчасну евакуацію хворих та поранених, виведення озброєння і військової техніки у визначені райони (розгортання, очікування і т.п.);

можливість промислового підключення до електропостачання та забезпечення придатною до використання водою;

мінімізувати вплив на особовий склад вторинних факторів у разі техногенних та природних катастроф (руйнування об’єктів хімічної промисловості, затоплення місцевості і т. ін.).

Як правило, особовий склад розміщується в укритих (прихованих) наметах (капітальних спорудах), що забезпечують захист від засобів ураження противника (прямого пострілу кулі, уламків від боєприпасів тощо).

При організації порядку охорони і оборони базового табору обов’язково необхідно враховувати наступні чинники:

наявність та активність дій незаконних збройних формувань, диверсійних (диверсійно-розвідувальних) груп противника в районі виконання завдань (ймовірні шляхи пересування, райони зосередження (розгортання) та загрозливі напрямки їх дій);

налаштованість та потенційні можливості місцевого населення (громадських об’єднань) щодо проведення провокаційних дій, блокування шляхів сполучення, джерел з питної водою та інших елементів інфраструктури у визначеній операційній зоні (районі);

наявність та ймовірність ураження вогневими засобами противника (місць розміщення позицій мінометів, артилерії, реактивних систем, ПЗРК тощо);

ймовірні місця мінування шляхів сполучення та місцевості, вогневих засад противника.

Житлова зона базового табору (район АТО).

ІІ. ОРГАНІЗАЦІЯ ТА ЗДІЙСНЕННЯ ПОВСЯКДЕННОЇ ДІЯЛЬНОСТІ У БАЗОВИХ ТАБОРАХ

2.1. Порядок роботи командира (штабу) БТГр (РТГр) з організації заняття базового табору

З отриманням розпорядження старшого командира (начальника) щодо заняття базового табору командир БТГр (РТГр): усвідомлює завдання; визначає заходи, які необхідно провести негайно для підготовки підрозділів; орієнтує своїх заступників і командирів підрозділів; дає вказівки начальнику штабу щодо підготовки рекогносцировочної групи, організації контролю та оцінки обстановки. У визначений час інструктує та відправляє рекогносцировочну групу, за результатами рекогносцировки приймає рішення, оголошує бойовий наказ, організовує взаємодію, віддає вказівки щодо всебічного забезпечення і управління, виховної роботи, безпосередньо керує підготовкою та висуванням підрозділів у визначений район.

До складу рекогносцировочної групи залучають фахівців штабу, розвідки, РХБ захисту, інженерної, продовольчої і медичної служб та зв'язку; представників підрозділів. Рекогносцировочна група обов'язково забезпечується силами та засобами для ведення РХБ, інженерної розвідки та охорони.

Постановка завдань (Ірак).

За результатами доповіді старшого рекогносцировочної групи командир БТГр (РТГр) уточнює рішення і віддає наказ.

Під час постановки завдань на розташування військ (сил) у базовому таборі командир БТГр (РТГр) вказує: зони розміщення (адміністративна, паркова, житлова і зона охорони (оборони) та місця розташування чергових засобів), порядок їх заняття та черговість інженерного обладнання; *підрозділам, на яких покладено завдання з охорони* – склад, завдання, рубежі та смуги (сектори) спостереження і охорони, час їх заняття, порядок відкриття вогню та підтримання зв'язку, порядок зміни та допуску на територію базового табору; *підрозділам артилерії та ППО* - райони основних та запасних вогневих позицій, завдання та склад чергових засобів, час готовності до виконання завдань.

2.2. Порядок заняття та розміщення підрозділів у базовому таборі

Рекогносцировочна група по прибутті на визначену ділянку місцевості: уточнює місця розташування підрозділів та під'їзні шляхи до них; місця розгортання пунктів управління; вогневі позиції засобів ППО і артилерії; виявляє джерела води, обслідує санітарно-епідеміологічний стан району; визначає умови маскування; уточнює рубежі розгортання на випадок раптового нападу противника, а також рубежі і смуги виконання завдань підрозділами охорони; встановлює природні захисні властивості місцевості, наявність і можливість використання штучних сховищ для потаємного розміщення особового складу та військової техніки; визначає обсяг інженерного обладнання для облаштування базового табору.

За результатами рекогносцировки командир рекогносцировочної групи доповідає командиру пропозиції щодо розмірів та місць створення житлової, паркової, адміністративної зон та зони охорони (оборони), розташування чергових засобів (Додаток 1).

Житлова зона: місце для відпочинку та приймання їжі офіцерським складом, місце для відпочинку та приймання їжі особового складу (сержанти, солдати), місця для миття особового складу та прання білизни, медичний пункт (шпиталь), місця для заняття спортом та морально-психологічного розвантаження особового складу, об'єкти забезпечення життєдіяльності (туалети, місце вивезення відходів), місця для проведення занять.

Житлова зона БТГр на 239 ЗВП «Новомосковський»

Паркова зона: польові парки (місця для паркування техніки) та естакади для миття машин, пункти заправки та сховища ПММ, споруди (місця) для ремонту та обслуговування ОВТ, сховища для зберігання зброї та боєприпасів.

Склади РАО

Парк бойових машин

Адміністративна зона: штабні приміщення, вузол зв'язку.

Зона охорони (оборони) та розташування чергових засобів: контрольно-

пропускні пункти, які розташовані безпосередньо у базовому таборі; місця та ділянки місцевості, на яких розташовані спостережні пости, прокладені маршрути рухомих патрулів (по периметру табору), вартове приміщення (місце перебування резервної групи), місця (райони) зосередження мобільного резерву, вогневі позиції чергових розрахунків (артилерії, засобів ППО, інших вогневих засобів).

Підрозділи БТГр займають базовий табір, в залежності від черги підходу до нього. Посадові особи, які проводили рекогносцировку, зустрічають підрозділи на підступах до базового табору і супроводжують до призначеного місця. З прибуттям у вказаний район, командир може уточнити порядок розміщення підрозділів та їх дій.

У разі заняття базового табору у складі БТГр, особовий склад та військова техніка розміщуються у житловій та парковій зонах по підрозділам. РТГр, що виконує завдання самостійно, розташовується по периметру базового табору в один ешелон, з виділенням частини сил у резерв.

З прибуттям підрозділів у базовий табір особовий склад приступає до обладнання місць розміщення особового складу та техніки. У подальшому виконують завдання за розподілом щодо: контролю визначеного району відповідальності, супроводженні вантажів, пошук та знищення НЗФ.

Підрозділи охорони висуваються на визначені рубежі, організовують допуск на територію базового табору, систему спостереження і вогню, готують маршрути висування та розгортання резервних груп для відбиття раптового нападу противника.

Танк на вогневій позиції по охороні базового табору.

Засоби ППО та артилерії, як правило розміщуються поза парковою зоною та з прибуттям до базового табору, готують вихідні данні для стрільби по найбільш загрозливим районам, рубежам, напрямкам. Система вогню ППО та артилерії повинна бути тісно пов’язана з системою вогню підрозділів охорони.

Підрозділи артилерії розгортаються у повному складі, або по-батарейно, у визначених місцях, при цьому 1/3 артилерійського підрозділу виділяється для підтримки чергових засобів, які задіяні для охорони та оборони.

Підрозділи ППО розміщуються розосереджено по території базового табору, частина з них може виділятися на важливі ділянки для підсилення підрозділів охорони базового табору.

Підрозділи зв’язку організовують проводовий та інші види зв’язку між силами та засобами охорони, командирами підрозділів та штабом, елементами

базового табору, обладнують вертолітний майданчик.

Командно-штабна машина Р-145 «Чайка» в укритті

Інженерні підрозділи організовують та здійснюють: розчищення під'їзних доріг, майданчиків для розташування особового складу та техніки, секторів спостереження навколо табору, облаштування найбільш небезпечних напрямків мінно-вибухових та невибухових загороджень, сигнальних мін, обвалування (обладнання) периметру табору, надають допомогу у створенні захисних масок від спостереження та прямого вогню противника, проводять видобуток та очищення води.

Розчистка ділянки під елемент базового табору

Підрозділи РХБ захисту у визначеному місці здійснюють радіаційну, хімічну та біологічну розвідки. За окремим розпорядженням проводять аерозольне маскування, з метою захисту від снайперського вогню та посилення підрозділів охорони вогнеметними засобами.

Підрозділи матеріально-технічного забезпечення організовують та здійснюють виконання завдань щодо: облаштування пункту технічного обслуговування, відновлюють (ремонтують) озброєння і військову техніку, що вийшла з ладу; обладнують пункти забезпечення продовольством, місця миття особового складу.

Після заняття підрозділами базового табору в ньому обмежується рух транспорту та особового складу, встановлюється порядок маскування.

2.3. Робота командира (штабу) з організації охорони та оборони базового табору

Для керівництва підрозділами при виконанні завдань створюється штаб

БТГр, як правило у складі офіцерів: розвідки, зв’язку, бойового забезпечення та бойового управління (офіцери, що виділені для підсилення штабу БТГр з оперативного відділення бригади), вогневого ураження (офіцери артилеристи та передові авіаційні навідники), комендант базового табору.

Для організації охорони та оборони, контролю за встановленим порядком у базовому таборі командиром БТГр призначається комендант (Додаток 2).

Комендант базового табору РТГр не призначається, питання охорони та оборони, взаємодії з приданими (підтримуючими) підрозділами та виконання повсякденної діяльності покладається на командира РТГр або на одного з офіцерів.

Основними завданнями штабу з організації повсякденної діяльності є:

збір, узагальнення даних обстановки щодо стану сил та засобів, ймовірних загроз та варіантів дій противника;

вивчення стану укомплектованості своїх підрозділів та надання пропозицій щодо подальшого їх використання;

планування заходів охорони та оборони, повсякденної діяльності базового табору та відображення їх у бойових текстових і графічних документах, своєчасне доведення бойових завдань до підрозділів;

визначення складу сил та засобів для охорони і оборони, забезпечення їх в постійній готовності до виконання визначених завдань;

проведення інструктажу підрозділів, призначених до охорони і оборони та визначення ступеню готовності до виконання завдань з охорони і оборони базового табору;

організація та здійснення систематичного контролю за якістю несення служби з охорони та оборони, надання допомоги у створенні безпечних умов виконання бойових завдань;

проведення тренувань з визначенням ступеню готовності резервних груп, чергових засобів до відбиття раптового нападу противника та виконання інших завдань за призначенням;

організація, здійснення та підтримання системи управління та зв’язку у постійній готовності до застосування;

підтримання та контроль виконання правил комендантською службою у районі розташування;

постійне вдосконалення системи спостереження, охорони та оборони, пропускного режиму, всебічного забезпечення;

ведення обліку сил та засобів, які залучаються до охорони та оборони, контроль за черговістю їх зміни;

планування та організація підготовки, вдосконалення навченості підрозділів відповідно до завдань, що виконуються;

організація та підтримання взаємодії як між підрозділами БТГр (РТГр) та іншими військовими формуваннями, правоохоронними органами під час виконання завдань з охорони та оборони;

контроль готовності підрозділів та проведення зміни підрозділів, які залучаються для охорони та оборони базового табору;

вивчення та доведення передового досвіду виконання завдань до підпорядкованих підрозділів, надання відповідно до табелю термінових

донесень, звітних та інформаційних матеріалів до вищого штабу.

Планування заходів повсякденної діяльності БТГр може бути перспективним (на 7-10 днів) та щодобовим.

Під час перспективного планування визначаються та проводяться розподіли між підрозділами щодо забезпечення охорони та оборони, виконання бойових завдань в районі (секторі) відповідальності та підтримання навченості (Додаток 3).

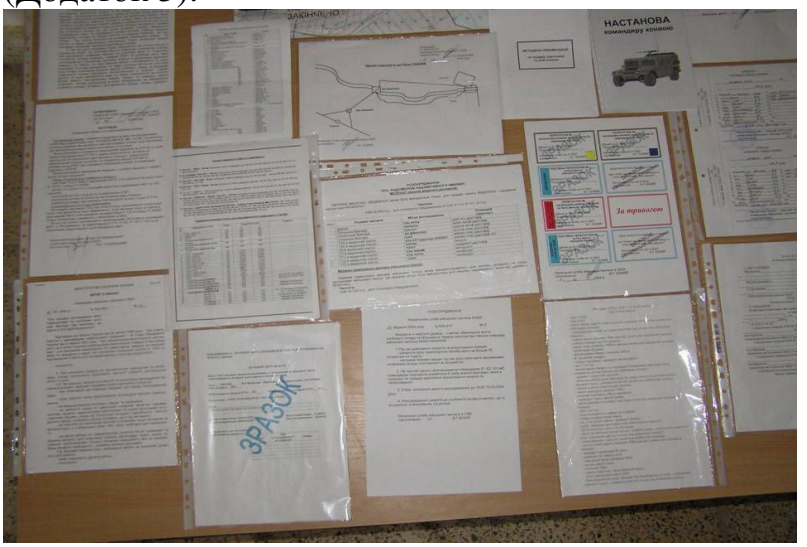

Документація чергового при організації охорони та оборони (Ірак)

Щодобове планування бойових завдань та заходів повсякденної діяльності здійснюється відповідно до бойової обстановки, що склалася, та отриманих завдань від старших начальників.

Бойові завдання до підрозділів БТГР (РТГр) доводяться шляхом віддачі усних бойових наказів (бойових розпоряджень та розпоряджень по видах забезпечення) командиром БТГр (начальником штабу) з обов’язковим їх записом начальником штабу в журнал ведення бойових дій.

Крім вищезазначених документів, штабом БТГр для організації повсякденної діяльності відпрацьовуються та ведуться наступні документи:

робоча карта чергового штабу БТГр;

відомості про бойовий та чисельний склад підрозділів, які перебувають у базовому таборі та виконують поставленні завдання в районах призначення;

план охорони і оборони базового табору;

план світлового забезпечення базового табору;

схема єдиних орієнтирів з визначенням їх номерів, відстані та умовних найменувань;

витяг з таблиці сигналів оповіщення та взаємодії;

витяг із табелю термінових донесень з їх зразками;

схема розміщення підрозділів у базовому таборі;

витяг із схеми організації зв’язку та радіоданних;

бойовий та чисельний склад сил і засобів охорони і оборони та підрозділів, що їх підтримують;

графік перевірки несення служби підрозділами, які залучаються до охорони і оборони;

витяг з наряду на вихід бойової та іншої техніки.

Основним документом організації охорони та оборони є План охорони та оборони.

На Плані охорони і оборони відображаються (Додатки 4,5):

орієнтири та їхні номера, умовні назви елементів місцевості та відстань до них;

розміщення БТГр з розподілом на зони: паркову та житлову по підрозділам, адміністративну та зону охорони (оборони);

місця встановлення технічних засобів розвідки та сигналізації (типу СБР-3, ПСНР-5, РСА 1К18 “Реалія”, МРСА “Табун”);

райони, місця розміщення чергових підрозділів та вогневих засобів, їх шляхи висування, рубежі (райони) розгортання та завдання щодо нанесення вогневого ураження і знищення противника;

система спостереження (місця розгортання спостережених постів, їх основні та запасні сектори спостереження), порядок її нарощування вночі та забезпечення огляду потаємних ділянок місцевості (місця розташування секретів, постів підслуховування та інше);

система вогню (ділянки зосередженого та рубежі загороджувального вогню артилерії на підступах до базового табору відповідно до зон безпеки; смуги вогню підрозділів та додаткові сектори стрільби підрозділів та бойових машин; ділянки зосередженого вогню підрозділів; зона суцільного багатошарового вогню усіх видів зброї навколо табору; підготовлені вогневі рубежі та рубежі переходу в атаку мобільного резерву);

система інженерних загороджень, яка на підступах до базового табору діє в поєднанні з системою вогню та природними перешкодами (мінні поля, групи мін, вузли загороджень, завали, інші протитанкові й протипіхотні перешкоди та підготовлені до зруйнування (мінування). Основа системи інженерних загороджень складає мінно-вибухові, невибухові, комбіновані, електризовані та водні (за наявністю) загородження;

система управління (місця розміщення пунктів управління, у тому числі і чергових сил і засобів, та порядок їх нарощування за варіантами дій).

Решта документів відпрацьовуються згідно встановлених вимог щодо відпрацювання бойових текстових та графічних документів.

Для оперативності управління, район базового табору (розташування) та прилегла територія розподіляється на зони безпеки та необхідну кількість секторів відповідальності (Додаток 6).

Зона безпеки А – зона гарантованої безпеки, де розгорнуті елементи табору, в межах якого, досягнуто можливість вільно та безпечно пересуватись в умовах ймовірного вогневого впливу противника. Вона повинна співпадати з межами базового табору (району розташування). В основу охорони зони А входять дії чергових сил та засобів (безпосередньої охорони), що включають в себе: несення служби чатовими та спостерігачами, здійснення пропускного режиму на КПП у поєднанні з фортифікаційним обладнанням табору та системою інженерних загороджень.

Зона безпеки Б (до 1500 м) – зона потенційної безпеки та протиснайперської боротьби – прилегла частина місцевості табору по периметру, яка контролюється підрозділом охорони та черговими силами.

Життєдіяльність особового складу в межах зони Б є безпечною при виконанні особовим складом певних заходів безпеки, а сили та засоби НЗФ при проникненні до зони Б будуть виявлені та підпадають під вогонь підрозділу охорони та чергових засобів ураження. У межах цієї зони ведеться детальна розвідка противника та місцевості, перевірка та допуск особового складу і техніки. Завдання сил та засобів, розташованих в зоні Б, полягає у своєчасному виявлені та недопущені противника в зону А, нанесення йому поразки черговими засобами артилерії, його знищення силами підрозділу охорони. Основними способами дій сил та засобів в зоні Б буде несення служби у секретах та засадах, патрулювання місцевості та спостереження, використовуючи систему інженерних загороджень.

Зона безпеки В (1,5 км – 15 км) – зона часткової безпеки (контролю) ділянка місцевості навколо табору, яка частково контролюється БТГр, але існує можливість, ведення розвідувально-диверсійної діяльності, та здійснення нападів на наші підрозділи. Безпека забезпечується веденням розвідки у взаємодії з органами місцевого самоврядування та правоохоронними органами.

Розміщення мінометного розрахунку (Ірак)

В основу дій підрозділів в **зоні В** покладається ведення оглядової розвідки, демонстрація періодичної присутності в районі шляхом виставлення тимчасових КПП, блок-постів на найбільш важливих напрямках (місцях), патрулювання району, ведення засадних дій у взаємодії з мобільними резервами та черговими силами артилерії (як правило гаубична) на дальність ефективного вогню.

При організації несення служби у командира підрозділу охорони відпрацьовуються наступні документи:

витяг з плану охорони та оборони базового табору (в частині що стосується);

графік несення чергування;

схема зв’язку з таблицею позивних;

таблиця сигналів бойового управління;

схема єдиних орієнтирів або карта з кодуванням місцевості;

журнал перевірки та несення служби.

вимоги до безпеки.

У старшого сектора (командира відділення) відпрацьовується:

картка спостереження та вогню відділення з сигналами управління та оповіщення;

графіки несення служби;
вимоги до безпеки.

2.4. Сили та засоби, що залучаються до охорони та оборони базових таборів

Для охорони базових таборів призначається:

безпосередня охорона для виконання завдань по охороні та обороні особового складу, озброєння і військової техніки базового табору (**зона А**);

зовнішня охорона для виконання завдань по охороні та обороні у визначених **зонах безпеки Б і В**, поза периметру базового табору.

Склад цих підрозділів визначається рішенням командира БТГр та повинен забезпечувати охорону особового складу, озброєння і військової техніки від раптового нападу противника.

Управління охороною та обороною базового табору покладається на чергового штабу, а контроль за несенням служби – на коменданта базового табору та командирів підрозділів.

З метою швидкого реагування на кризові ситуації визначається та вводиться у дію система сигналів управління та оповіщення, застосовується кодування (стандартні доповіді чергової зміни, назви посадових осіб, транспортні засоби).

Для виконання завдань з охорони та оборони базових таборів призначаються:

спостережні пости (стаціонарні, піші або на транспортних засобах) - для безпосередньої охорони периметру базового табору, забезпечення командира оперативною інформацією щодо обстановки навколо табору;

Спостережний пост (район АТО)

контрольно-пропускні пункти – призначені для контролю за пересуванням людей і транспортних засобів на територію та з території базового табору, він облаштовуються на в’їзді або виїзді до (з) базового табору;

добовий наряд по підрозділам – для збереження особистих речей особового складу та майна підрозділу, дотримання внутрішнього порядку;

Контрольно-пропускний пункт (район АТО)

парні патрулі або чатові – для охорони важливих об’єктів на території базового табору;

пожежний патруль – для своєчасної нейтралізації осередку займання внаслідок дій НЗФ із застосуванням легкозаймистих сумішей (“Коктелів Молотова”);

секрети – для прихованого спостереження на найбільш небезпечних напрямках за ділянками які не спостерігаються зі стаціонарних спостережних постів (виставляється переважно у нічний час);

засідки – виставляються на найбільш небезпечних (ймовірних) підступах до базового табору, що охороняється;

рухомі патрулі – призначаються для охорони зовнішнього периметру базового табору та ведення розвідки шляхом спостереження;

Рухомий патруль (Ірак)

резервна група (мобільний резерв) – для швидкого реагування на кризові нестандартні ситуації та посилення чергової зміни охорони (здійснення маневру з метою заняття панівного положення над противником);

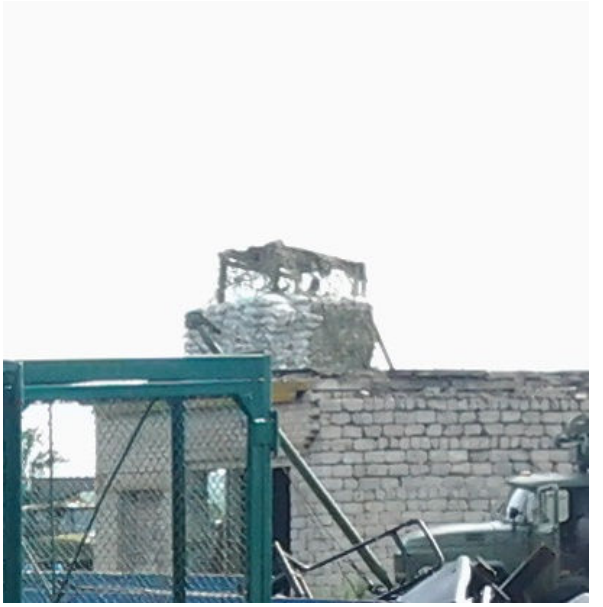

Спостережний пост (Ірак) *Спостережний пост на будівлі (район АТО)*

Спостережні пости обладнуються в місцях, які дозволяють оглядати підступи до базового табору на найбільшій відстані. Їх кількість залежить від тактичних умов місцевості та просторових розмірів базового табору. Спостережні пости забезпечуються: панорамами, на яких позначаються основні та запасні сектори спостереження і стрільби, номери орієнтирів (місцевих предметів та умовні їх назви) та дальність до них, райони особливої уваги та можливі напрямки нападу противника; обов’язками спостерігача на кожний спостережний пост відповідно до завдань; інструкціями про порядок застосування зброї, по заходам безпеки, про порядок зміни спостерігачів; витягами із таблиці сигналів управління та оповіщення; графіками періодичності доповіді про несення служби; сигнальними (освітлювальними) ракетами; оптичними приладами; приладами нічного бачення; засобами радіозв’язку (провідного за можливістю); аерозольними засобами (димами).

Охорона пунктів управління, місць відпочинку особового складу підрозділів здійснюється внутрішніми пішими парними патрулями (чатовими). Виконання завдання щодо охорони здійснюється у відповідності до вимог статей 20-23 Статуту внутрішньої служби Збройних Сил України та частини другої статті 9 Статуту гарнізонної та вартової служб Збройних Сил України.

До контролю за повітряним простором залучаються розрахунки підрозділів ППО та розрахунки ПЗРК (ЗСУ-2-23 та інші).

Особовий склад підрозділу охорони складається з трьох змін:

1. Чергова зміна (зміна яка несе службу на КПП, спостережних постах, варті та інше).

2. Резервна група, яка знаходиться в визначеному місці на території табору в постійній готовності до реагування за ступенями готовності за рішенням командира підрозділу охорони.

3. Зміна, яка відпочиває.

Особовий склад підрозділу охорони споряджається зброєю, боєприпасами, індивідуальними засобами захисту, засобами спостереження та зв’язку, аерозолями (димами).

Для оповіщення і управління підрозділів, що перебувають у базовому

таборі, визначаються єдині сигнали, які доводяться до всього особового складу.

Огляд готовності до виконання завдань

До складу чергових сил та засобів, крім екіпажів БМП (танків, БТР, БМД, кулеметних обслуг), включаються розрахунки підрозділів артилерії та ППО, що перебувають у постійній готовності до негайних дій, їм визначаються безпечні кути ведення вогню у проміжках між своїми підрозділами та через них.

Вогнева позиція БТР (Ірак)

Для всіх чергових вогневих засобів в інженерному відношенні обладнуються основні та запасні вогневі позиції. З кожної вогневої позиції готуються вихідні дані для стрільби, у тому числі для ведення вогню в умовах обмеженої видимості (туман, дощ, ніч).

У разі виконання бойових завдань патрулями за межами таборів у зонах безпеки, організовується артилерійське забезпечення та супроводження їх дій (завчасна та послідовна підготовка вихідних даних для стрільби по найбільш ймовірним ділянкам засідок (нападу) вздовж маршрутів руху патрулів).

Для спостережних постів уточнюються сектори огляду та ведення вогню з урахуванням дійсної дальності стрільби озброєння, узгоджуються дії особового складу охорони та патрулів між собою, рубежі розгортання та порядок дій резервних груп з обов’язковим дотриманням заходів безпеки.

З метою здійснення швидкого реагування на загрози, що виникають, у

штабах БТГр створюються групи вогневого ураження у складі 2-3 офіцерів, спроможних здійснювати планування застосування артилерії, авіації та ППО.

Вогнева позиція АГС - 17 на спостережному посту(Ірак)

2.5. Охорона та оборона базового табору

Підрозділи БТГр (РТГр) відповідно до графіку призначаються для виконання завдань з охорони та оборони базового табору.

До охорони і оборони базових таборів, як правило, залучається підрозділ зі своїм штатним командиром, засобами посилення (артилерійські розрахунки, розрахунки ППО, обслуги керованих мінних полів та інші).

Підготовка підрозділу охорони (Ірак)

Для якісної підготовки розробляється алгоритм підготовки до несення служби та виконання бойових завдань в кризових ситуаціях, де передбачається: вивчення маршрутів руху старших секторів; визначення небезпечних ділянок місцевості та напрямків для спостереження; тренування особового складу за можливими варіантами дій; організовується виконання вправ стрільб на скорочені відстані; тренування у діях при озброєнні та на техніці; відпрацювання питань надання медичної допомоги і евакуації; порядку виклику та наведення авіації та інші питання.

Перед заступанням на бойове чергування та під час несення служби командири підрозділів, які призначені для охорони повинні:

уточнити у штабі склад сил та засобів, який призначається для охорони і оборони базового табору та обстановку, яка склалася на час заступання на чергування;

провести детальний практичний (теоретичний) інструктаж особового

складу щодо дій під час несення служби за різними ситуаціями;

довести до особового складу порядок взаємодії з засобами посилення артилерії та ППО;

у визначений час представити особовий склад для проведення розводу (перевірка готовності особового складу до виконання завдань, уточнення завдань по порядку охорони, наявності озброєння, боєприпасів, заправку техніки паливо-мастильними матеріалами), де довести усний бойовий наказ на виконання завдань з охорони базового табору;

після проведення розводу разом з командиром підрозділу, який змінюється, провести зміну особового складу (при цьому, сектори відповідальності охорони приймають безпосередньо командири відділень (взводів, старші секторів). Під час виставлення особового складу до місць виконання завдань старший сектору вказує: орієнтири; райони особливої уваги та можливі напрямки нападу противника; основні та запасні сектори спостереження і стрільби; порядок застосування зброї, сигнали управління та періодичність доповіді про несення служби;

після зміни доповісти в штаб БТГр про проведену зміну та прийняття під охорону і оборону базового табору (доповідь фіксується у журналі обліку ведення бойових дій).

Для своєчасного виявлення противника з прихованих напрямків місцевості, у тому числі і вдень можуть, виставляються секрети і встановлюються сигнальні міни.

Сигнальна міна СМ (Ірак)

Вночі можливе виставлення додаткових постів підслуховування навколо базового табору та здійснення періодичного освітлення місцевості освітлювальними постами та артилерією. За можливістю по всьому периметру базового табору можуть бути розставлені дизельні освітлювальні станції, які освітлюють місцевість на відстань 500-700 метрів. З цією метою розробляється План освітлення місцевості, з урахуванням радіусу освітлення однієї міни (400 м). Кожній точці освітлювання присвоюється порядковий номер. План освітлення місцевості знаходиться у чергового штабу.

Дизельна освітлювальна станція (Ірак)

З метою введення противника в оману щодо кількості та режиму спостереження, виставляються манекени (чучела), обладнуються хибні спостережні пости, створюються на підступах до меж базового табору хибні ділянки мінно-вибухових загороджень (позначених на місцевості відповідними покажчиками, залишення на місцевості штатної укупорки від інженерних боєприпасів, встановлення навчальних інженерних боєприпасів та інше).

З метою забезпечення та підтримання готовності підрозділів, що несуть службу по відбиттю ймовірного нападу противника, проводяться систематичні тренування та перевірки дій особового складу щодо порядку переведення базового табору у вищі ступені готовності. Тренування та перевірки проводяться у різний час доби, в тому числі вночі, при цьому час проведення тренувань та навчальні питання не повинні повторюватися.

Тренування підрозділів охорони (Ірак)

Під час несення служби, спостерігачі на спостережних пунктах відповідно до завдання, уважно спостерігають за місцевістю і зміною обстановки у визначених секторах та періодично, відповідно графіку, доповідають про стан служби старшому сектору. Старші секторів, в свою чергу доповідають командиру підрозділу, від якого призначена охорона, а командир підрозділу – черговому штабу.

У разі зміни обстановки, або появи сторонніх осіб у секторі спостереження, приведення у дію сигнальних мін, старший сектору негайно

прибуває на місце для з'ясування обставин. При виявленні загострення обстановки старший сектору негайно доповідає своєму командиру підрозділу, який після сповіщення чергового штабу, організовує посилення визначеного напрямку черговою групою, а у разі необхідності, організовує та здійснює відбиття нападу складом охорони та чергових засобів.

Вночі у разі надходження доповіді з спостережних постів про підозрілий об'єкт (спрацювання сигнальної міни) черговий штабу визначає місце на карті і дає команду черговому артилерійському розрахунку на освітлення вказаної ділянки місцевості. Наприклад „...Ядро-50, Факел №27, першу освітлювальну міну вогонь". В цей час спостерігачі постів посилюють пильність та увагу. При виявленні противника застосовується зброя (озброєння) на ураження згідно правил стрільби і управління вогнем артилерії, але виходячи із можливостей. При цьому, кількість чергових засобів подвоюється, один артилерійський розрахунок проводить періодичне або безперервне освітлення місцевості, другий проводить стрільбу на ураження. Відділення управління проводить розвідку цілей і корегування вогнем.

Захищений спостережний пост (239 ЗВП «Новомосковський»)

Якщо виявлено дії снайпера противника спостерігач негайно після доповіді старшому сектору застосовує засоби маскування (аерозолі (дими) та непомітно переміщується у захищений пост спостереження. У подальшому з використанням оптичних приладів (артилерійських стереотруб АСТ, перископу розвідника та інше) продовжує спостерігати за місцевістю з метою виявлення вогневої позиції снайпера. При виявленні місця його знаходження негайно доповідає старшому сектору або командиру підрозділу.

Черговий штабу при надходженні доповіді від старшого сектора або командира підрозділу подає відповідний сигнал про небезпеку та через командирів (чергових) підрозділів контролює заняття особовим складом укриття та проведення аерозольного маскування. При виявленні позиції снайпера черговий штабу негайно дає команду черговому артилерійському розрахунку на обстріл зазначеного району для знищення снайпера.

При раптовому обстрілі базового табору з мінометів спостерігачі посилюють спостереження в зоні своїх секторів огляду. Старші секторів та командир підрозділу охорони приховано прибувають на захищені спостережні пункти та посилюють спостереження за місцевістю з метою виявлення

вогневих позицій противника. У разі виявлення вогневих позицій черговий штабу негайно дає команду черговому артилерійському розрахунку на обстріл вогневих позицій противника. Після закінчення обстрілу черговий штабу дає команду на вільне пересування по території базового табору.

Укриття для особового складу (район АТО)

Пропускний режим на територію базового табору здійснюється через контрольно-пропускні пункти. У базовому таборі обладнується один основний та один запасний КПП. Пропуск підрозділів (патрулів), що плануються до виконання завдань за межами базового табору, здійснюється за одноразовими перепустками, в яких вказується: старший підрозділу (патруля), кількість особового складу та вид техніки (за типами та номерами).

Командир підрозділу (патруля), під'їхавши до КПП, представляє старшому КПП одноразову перепуску. Під контролем старшого КПП командир підрозділу організовує заряджання зброї та переведення озброєння бойових машин із похідного положення в бойове. Старший КПП звіряє данні, що вказані у перепустці, та з дозволу чергового штабу здійснює випуск підрозділу.

При поверненні у базовий табір підрозділу (патруля) старший КПП здійснює пропуск колони до місця розряджання та опитує командира підрозділу (патруля) про стан підрозділу (патруля). Після чого проводиться перевірка зброї на розрядження, а озброєння та техніка переводяться із бойового положення в похідне. Старший КПП доповідає про прибуття підрозділу (патруля) черговому штабу.

У разі обстрілу, нападу на КПП, або при спробі несанкціонованого проникнення на територію базового табору, охорона КПП під прикриттям засобів маскування (аерозолів (димів), нарощує інженерні загородження (встановлює мінний шлагбаум, їжаки тощо) та у взаємодії з резервною групою проводить відбиття нападу.

При отриманні інформації про загрозу нападу комендант або черговий штабу за сигналом оголошує вищій рівень загрози та приводить підрозділи у готовність до відбиття нападу.

Старий «дідівський»спосіб сигналізації (район АТО).

У разі нападу значних сил противника на базовий табір до його оборони залучається весь особовий склад, що перебуває в ньому. Підрозділи займають визначені смуги оборони, позиції, рубежі, наносять вогневе ураження усіма засобами та відбивають атаку противника. При сприятливих умовах мобільний резерв здійснює маневр у фланг чи тил противника та рішучою атакою (з вогневого рубежу) знищує його у взаємодії з авіацією СВ.

2.6. Повсякденна діяльність та внутрішній порядок у базовому таборі

Повсякденна діяльність військовослужбовців у будь-якій обстановці має здійснюватися з дотриманням вимог статутів Збройних Сил України і порадників щодо створення умов їх служби і побуту. При цьому звертається увага на специфіку поставлених завдань, погодні умови пори року, екологічної обстановки в районі дислокації табору, стан матеріально-технічного забезпечення і казармено-житлового фонду.

Розміщення приміщень для особового складу у базовому таборі (Ірак та район АТО)

Основними напрямами діяльності командирів щодо створення умов служби і побуту військовослужбовців є:

встановлення і своєчасне доведення до військовослужбовців необхідних вимог безпеки та забезпечення їх виконання;

суворе виконання санітарних норм і вимог статутів щодо розміщення військовослужбовців, організації їх харчування, водопостачання та інших видів

матеріального і побутового забезпечення;

своєчасне і повне доведення до кожного військовослужбовця встановлених норм забезпечення;

усунення або зниження до встановлених меж впливу шкідливих факторів на здоров'я військовослужбовців, вжиття заходів щодо поліпшення екологічної обстановки в таборі.

2.6.1. Розпорядок дня

Розподіл часу здійснюється таким чином, щоб забезпечити у таборі постійну готовність до відбиття нападу противника та створити умови для підтримання порядку, військової дисципліни й виховання військовослужбовців, підвищення їх культурного рівня, всебічного побутового обслуговування, відпочинку й харчування.

Розподіл часу здійснюється згідно розпорядку дня, яким встановлюється порядок виконання основних заходів повсякденної діяльності, навчання, побуту особового складу підрозділів та штабів.

Заняття з бойової підготовки (Ірак) Спортивний майданчик у базовому таборі

Розпорядок дня встановлюється командиром БТГр (РТГр) відповідно до завдань, покладених на підрозділи, та затверджується ним на весь період перебування підрозділів у таборі і може уточнюватися з урахуванням особливостей виконання поставлених завдань.

У розпорядку дня має бути передбачений час для:

проведення ранкового й вечірнього туалету;

харчування особового складу;

обслуговування ОВТ;

навчальних занять та підтримання навченості;

перевірка готовності, інструктажу та розводу добового наряду;

інформаційної, культурно-освітньої та спортивно-масової роботи, прослуховування інформаційних радіопрограм та перегляду телепередач;

приймання хворих;

особистих потреб військовослужбовців;

вечірньої перевірки та сну (відпочинок).

За рішенням командира БТГр (РТГр) може бути передбачено час для проведення ранкової фізичної зарядки та інших заходів.

Проміжок між харчуванням не може перевищувати 7 годин.

Обслуговування та підтримання ОВТ в постійній готовності,

впорядкування табору щодо захисту і виконання інших робіт пов’язаних з підвищенням готовності до відбиття можливого нападу проводиться щоденно або після повернення особового складу та техніки у базовий табір.

2.6.2. Сніданок, обід і вечеря

Приготування їжі має бути закінчено за 30 хвилин до встановленого розпорядком дня терміну її приймання.

У визначений розпорядком дня час начальник пункту продовольчого забезпечення дає дозвіл на видачу їжі.

Приготування їжі у базовому таборі (район АТО)

До початку роздавання їжі лікар (фельдшер) разом із начальником ППЗ у присутності коменданта повинні перевірити її якість. Крім того, командиром БТГр (РТГр) або за його вказівкою одним із його заступників щоденно перевіряється якість приготування їжі.

Записи про результати перевірки вносяться до книги обліку контролю за якістю приготування їжі.

2.6.3. Розміщення особового складу

Намети (споруди) для розміщення особового складу у таборі повинні по можливості заглиблюватися у ґрунт (обкладатися мішками або ящиками з піском, залізобетонними блоками, обваловуватись ґрунтом) та мати запасні (приховані) виходи.

Особовий склад може розміщуватись на ліжках або нарах. Нари обладнуються з розрахунку 1,2-1,5 м.кв. площі на одну людину, висотою 40-50 см від рівня підлоги. Співвідношення висоти нар і бортів намету повинно виключати зіткнення її полотнища з подушками.

З метою виключення проникнення гризунів та припливу води після дощів в намети навколо них обладнуються водовідвідні канавки (рви).

Дозволяється короткострокове розміщення особового складу на підлозі, яка утеплюється лапником, соломою, очеретом або іншим підручним матеріалом та з покривається брезентом.

У літню пору року, в залежності від погодних умов, допускається підняття полог наметів. За можливістю в наметах обладнується місце для зберігання верхнього одягу, речових мішків, туалетного приладдя та інших особистих речей.

Розміщення особового складу (район АТО)

У зимову пору року намети повинні бути утеплені з допомогою піднаметів. Для утеплення підлоги при відсутності дерев'яних щитів, використовують лапник, при цьому його шар повинен бути не менше 20-30 см. Зовні навколо намету для захисту від вітру роблять валики зі снігу. У всіх наметах встановлюються печі. Крім того, для просушки обмундирування та взуття обладнується окремий намет на підрозділ.

Обладнання умивальників особового складу (район АТО).

Для кожного підрозділу обладнуються польові умивальники з розрахунку 1 кран на 5-7 чоловік. У зимову пору року умивальники розміщуються в наметах і обладнуються пристроями для підігріву води. Не рідше одного разу в три дні умивальники повинні очищатися і дезінфікуватися розчином хлорного вапна з наступним промиванням. Контроль за їх станом організується та здійснюється військовослужбовцями медичної служби.

2.6.4. Санітарно-гігієнічні і протиепідемічні заходи

Кожний командир зобов'язаний забезпечити у підпорядкованому йому підрозділі дотримання військовослужбовцями правил особистої і громадської гігієни, які включають:

підтримання чистоти в наметах (спорудах для розміщення особового складу), туалетах та інших місцях загального користування;

регулярне провітрювання приміщень та підтримання чистоти на території розташування табору.

У випадку педикульозу весь особовий склад підрозділу підлягає позачерговому миттю з одночасною камерною дезінфекцією обмундирування, натільної білизни і постільного приладдя.

Територія табору та прилеглі до нього ділянки місцевості повинні утримуватися в чистоті. Ділянки території для прибирання в таборі закріплюються за підрозділами.

Для збирання і тимчасового зберігання сміття та твердих побутових відходів на відстані 50-70 м від житлових наметів обладнується відповідні місця.

Зовнішні туалети розміщуються на відстані не менш 100 м від житлових наметів та продовольчих пунктів. Вони повинні мати надземну частину і вигріб. Надземна частина споруджується з розрахунку одне очко на 10-12 чоловік і виготовляється з щільно підігнаних матеріалів (дощок, цегли тощо), з обов'язковим перекриттям від опадів (дощу і снігу). Вигріб повинен щільно закриватися кришкою і бути водонепроникним. Його глибина залежить від рівня ґрунтових вод, але не повинна бути більше 3 м. Вигреби повинні регулярно чиститись і дезінфікуватись. Не допускається наповнення вигребу вище позначки, розташованої на 0,35 м. нижче рівня поверхні землі. Туалети повинні мати природне і штучне освітлення та вентиляцію. Доріжки до зовнішніх туалетів в нічний час можуть освітлюватися.

Помийні ями для збирання рідких побутових відходів повинні складатися з вигребу і надземної частини з кришкою та решіткою для уловлювання твердих відходів. Тверді і рідкі відходи вивозяться щодня, у місця, погоджені з місцевими органами санітарно-епідеміологічного нагляду (удосконалені звалища, поля асенізації і т.н.).

Стічні води відводяться в поглинальні колодязі або вигребу достатньої ємності на відстань не менше 10 м від місць миття. Стічні води від умивальників та лазні по відвідним канавкам направляються в милоулавлювачі (ящики з ґратчастим дном, заповнені соломою, стружкою або сухою травою), а потім в поглинальні колодязі, заповнені шлаком або щебенем.

У теплу пору року зовнішні туалети, сміттєзбірники і ґрунт навколо них, в цілях боротьби з паразитами, регулярно обробляються спеціальними засобами. Знищення гризунів на території і в приміщеннях табору проводиться за допомогою пасток і отруйних приманок.

2.6.5. Лікувально-профілактичні заходи

Медичний контроль за станом здоров'я військовослужбовців здійснюється шляхом проведення щоденного медичного спостереження за ними.

Весь особовий склад табору підлягає медичному огляду перед миттям у лазні. Особи, які постійно працюють у їдальнях, на продовольчих складах, об'єктах водопостачання, лазнях, пральнях і санітари медичний огляд проводять один раз на тиждень. З водіями медичний огляд проводиться перед виїздом у рейс.

Час, порядок і місце проведення медичного огляду особового складу підрозділів табору визначається командиром БТГр.

2.6.6. Банно-пральне обслуговування

Миття військовослужбовців проводиться в польових лазнях з використанням дезінфекційно-душових установок.

Для розміщення польової лазні обирається рівний і сухий майданчик, на якому в наметах або пристосованих приміщеннях, розгортаються роздягально-одягальне і мийне відділення, розміщуються дезінфекційно-душові установки і ємкості для води.

Розміщення лазні (район АТО).

Військовослужбовці повинні митися у лазні не рідше одного разу на тиждень. Кухарі і пекарі, крім того, щоденно приймають душ. Механіки-водії (водії), інші військовослужбовці, робота яких пов’язана з експлуатацією та обслуговуванням озброєння, бойової та іншої техніки, приймають душ у разі потреби (по можливості).

У роздягальні лазні обладнується місце чергового фельдшера (санітарного інструктора) для проведення медичного огляду і надання медичної допомоги.

Виявлені при медичному огляді військовослужбовці з гнійничковими або грибковими захворюваннями шкіри, миються в останню чергу окремо від інших. Після цього проводиться дезінфекція мийного відділення.

Натільна та постільна білизна, рушники підлягають заміні безпосередньо в лазні один раз на тиждень - у дні миття у лазні. Кухарям і пекарям натільна білизна видається не рідше ніж двічі на тиждень.

Час миття у лазні підрозділів встановлюється заздалегідь.

Для миття особового складу використовується вода тільки з джерел, дозволених до використання медичною службою. Для її підвезення виділяється необхідна кількість автоцистерн або використовуються ємкості для зберігання води.

2.7. Щодо збереження стрілецької зброї та боєприпасів в районі розміщення військової частини (підрозділу)

Запаси зброї (в тому числі трофейної) та боєприпаси дозволяється зберігати в спеціально обладнаних наметах (контейнерах) під охороною варти (патруля) та в підрозділах у спеціально відведених місцях.

Зброя особового складу зберігається в ставницях або ящиках, які замикаються і запечатуються відповідно до вимог нормативних документів. Частина боєприпасів перебуває постійно з особовим складом, а решта у штатній укупорці у підрозділі або на техніці.

Намети (контейнера), де зберігаються зброя і боєприпаси, запечатуються відповідальними особами і здаються варті (патрулю). Навколо таких наметів

(контейнерів) обладнуються зовнішня і внутрішня дротяні огорожі.

Охорона та розміщення складу РАО (район АТО).

2.7.1. Особливості обслуговування стрілецької зброї в польових умовах

Обслуговування стрілецької зброї повинно проводитись згідно вимог експлуатаційно-технічної документації.

Додатковою особливістю обслуговування зброї в умовах підвищеної запиленості є те, що після чистки, всі деталі необхідно протирати насухо, для запобігання швидкого накопичення пилу та бруду, як в каналі ствола так і на деталях зброї. З цією ж метою необхідно використовувати чохли або виготовлені з тканини заглушки, які при необхідності можуть бути легко та швидко видалені зі зброї (ствол, магазинна коробка). Необхідно при цьому не забувати про утримання в чистоті коробів та стрічок з боєприпасами.

2.7.2. Рекомендації щодо порядку використання зброї під час позаштатних ситуацій

Під час позаштатних ситуацій, пов’язаних з намаганням несанкціонованого проникнення на військові об’єкти, заволодіння зброєю, озброєнням, озброєнням та військовою технікою, боєприпасами та іншим військовим майном виконання завдань щодо охорони визначених об’єктів та підтримання правопорядку в них право на використання зброї та бойової техніки військовослужбовцям та підрозділам Збройних Сил України надається відповідно до: статті 1-1 Закону України “Про Збройні Сили України”; статті 20-23 Закону України “Про Статут внутрішньої служби ЗС України”; статті 60, 195-202 Закону України “Про Статут гарнізонної та вартової служб ЗС України”; статті 5, 15 Закону України “Про боротьбу з тероризмом” (Додаток7).

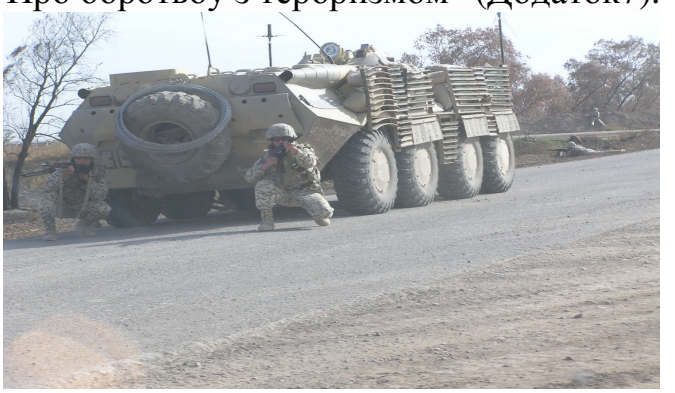

Дії особового складу під час відбиттю нападу (Ірак).

2.7.3. Заходи безпеки при поводженні зі зброєю в базових таборах

В ході виконання завдань основні зусилля повинні спрямовуватися на збереженні життя, недопущенні випадків травмувань та каліцтв військовослужбовців, дотриманні всім особовим складом заходів безпеки.

Заряджання та розряджання зброї проводиться лише на місцях заряджання (розряджання) зброї.

Заряджання зброї при виїзді з табору проводиться на спеціально обладнаному майданчику під керівництвом командира підрозділу у присутності старшого КПП.

Під час повернення до базового табору у визначеному місті для розряджання зброя переводиться з бойового положення в похідне згідно настанов з експлуатації відповідного зразка озброєння (танка, БМП, БТР, тощо). Залишення екіпажем своїх місць проводиться тільки за командою командира бойової машини після виключення електроспусків озброєння та доповіді членів екіпажу про розрядженість зброї. При цьому особлива увага командира бойової машини звертається на перевірку: наявності в каналі ствола снаряду (патрона); проведення контрольних спусків; постановку зброї на запобіжник; придання гарматам (кулеметам) максимального кута підвищення; постановку гармати, башти на стопор; зняття з направляючих ПТКР; вимкнення електроспусків.

Біля місць загального користування (намети (споруди) для відпочинку, їдальня тощо) обов’язково обладнується місце перевірки на розрядженість зброї. Відповідальність за перевірку зброї, крім особистої, військовослужбовця несе посадова особа добового наряду підрозділу.

Варіант місця розряджання зброї (239 ЗВП «Ново московський»).

2.8. Бойове забезпечення

2.8.1. Організація і ведення військової розвідки та розвідки родів військ та спеціальних військ

Розвідка при розташуванні підрозділів в базовому таборі ведеться з метою виключення раптовості нападу противника на військові об'єкти в зоні відповідальності підрозділу.

Одним із основних способів ведення розвідки, який застосовується підрозділами військової розвідки під час виконання завдань за призначенням, є спостереження.

Загальна система спостереження табору може включати в себе

спостережні пости, які обладнуються приладами ТЗР (СБР-3, ПСНР-5, РСА 1К18 “Реалія”, МРСА “Табун”). Для ведення спостереження за допомогою ТЗР, можливо залучення особового складу розвідувальних підрозділів з розрахунку на кожний засіб - 2 чоловіки на добу. Крім того, ТЗР може використовуватися на КПП.

Станція ближньої розвідки СБР-3 на спостережному посту (Ірак).

Також спостереження, як спосіб ведення розвідки, широко може використовуватися під час здійснення патрулювання та при проведенні конвоїв.

При цьому спостерігачі ("філіни") повинні:

відмічати частоту руху автотранспорту місцевих мешканців;

відслідковувати ситуацію на вулицях та ринках;

фіксувати відношення населення до підрозділів БТГр (РТГр);

приділяти увагу на зміни в розташуванні предметів на місцевості, особливо вздовж доріг;

ретельно вести спостереження за лісними насадженнями ("зеленкою"), дахами будинків, перехрестям доріг, мостами.

«Філіни» спостерігають (Ірак)

Це дозволяє попереджувати застосування противником саморобних вибухових пристроїв, заздалегідь виявляти підготовлені вогневі засідки.

Під час виконання завдань по патрулюванню районів зони відповідальності БТГр (РТГр) велике значення приділяється опитуванню місцевих мешканців, водіїв міських таксі, торговців.

Одночасно, розвідувальні органи БТГр (РТГр) під час виконання завдань за призначенням значну увагу повинні приділяти організації тимчасових блок-постів (засідок), як одному з способів ведення розвідки. До цих заходів залучати особовий склад, як розвідувальних так і загальновійськових

підрозділів. Склад тимчасового блокпосту до взводу (3-4 одиниці БТ) з ПАН (артилерійським корегувальником) та засобами зв'язку (КШМ "Кушетка" або Р-145).

Основні завдання по веденню розвідки, що виконують загальновійськові підрозділи БТГр (РТГр) в зоні відповідальності:

спостереження навколо базового табору;

ведення спостереження з тимчасових блок-постів, мобільних нічних блок-постів;

розвідка маршрутів руху конвоїв та патрулів БТГр (РТГр) на дорогах;

розвідка районів ймовірного розташування НЗФ;

реалізація розвідувальної інформації, щодо місць знаходження схованок зі зброєю та боєприпасами.

Для ведення розвідки в темну пору доби, повинно проводись спостереження з постів за допомогою приладів нічного бачення БН-2(1ПН-54).

Артилерійська розвідка має завдання ведення розвідки шляхом спостереження з спостережних постів з метою забезпечення вихідних даних для стрільби та корегування вогню. Так як, головна задача в цілому це охорона та оборона табору, то з цією метою необхідно вести розвідку по всьому периметру. На кожному спостережному посту необхідно мати складені схеми орієнтирів, визначені дальності і дирекціоні кути. Розроблені плани та робочі карти, на які нанесено всі орієнтири, планові цілі, місця освітлення. Такі плани повинні знаходиться у чергового штабу та на робочих картах помічника командира БТГр з артилерії, командирів артилерійських підрозділів, старшого чергової зміни на вогневих позиціях.

Вся інформація по розвідці повинна надходити до штабу БТГр, при цьому офіцер, який чергує на вогневій позиції, прослуховує і аналізує інформацію, підвищує пильність в даному секторі. При доповіді з спостережного посту, що у визначеному секторі, біля такого-то орієнтира спостерігається, наприклад, автомобіль з озброєними особами черговий штабу, з дозволу командира БТГр, дає команду на відкриття вогню черговому розрахунку. Чергова зміна артилерійського розрахунку готує установки і здійснює стрільбу. Спостережні пости, на яких розміщені прилади ТЗК, БН-2(1ПН-54), посилюють спостереження.

Поле зору труби зенітної командирської (ТЗК)

З надходженням сигналу артилерійському підрозділу на приведення в готовність командир артилерійському підрозділу з своїм відділенням розвідки

здійснює висування до того СП, з якого помічено противника. Помічник командира БТГр з артилерії прибуває до штабу і здійснює управління вогнем. Для ефективності розвідки, управління та корегування вогню, на кожному спостережному посту розробляються панорами місцевості та робочі карти, які розбиті по секторам.

Основними завданнями **інженерної розвідки** при виконанні завдань за призначенням є розвідка шляхів руху під час патрулювання або супроводження конвоїв (щоденне, постійне завдання), яка проводиться з метою перевірки на наявність фугасів вздовж маршрутів, на мостах та інших гідротехнічних спорудах, виявлення небезпечних ділянок руху, визначення шляхів обходу, наявність вибухонебезпечних предметів в місцях зупинок або привалів. Проводиться силами інженерно-саперного відділення інженерно-саперного підрозділу, позаштатним інженерно-саперним відділенням, всім особовим складом конвою або патруля візуально під час руху.

Керований по проводам фугас з 155мм снаряду (Ірак)

Після проведення розвідки складається картка місця роботи або схема розміщення вибухонебезпечних предметів.

Інженерна розвідка місць забору води проводиться з метою перевірки місця забору води на відсутність вибухонебезпечних предметів, шляхів підходу до ділянки забору або місця розміщення пункту польового водопостачання, якість води.

При проведенні любого виду інженерної розвідки організовується забезпечення охорони інженерно-саперного підрозділу або групи, підрозділом у складі механізованого взводу.

Радіаційна, хімічна, біологічна розвідка є однією з задач РХБ захисту, вона організовується з метою своєчасного виявлення і оцінки масштабів та наслідків можливого застосування противником зброї масового ураження чи зруйнування потенційно-небезпечних об'єктів. Для ведення радіаційної, хімічної, неспецифічної біологічної розвідки, а також РХБ спостереження в зоні

відповідальності БТГр (РТГр) призначається взвод (відділення) РХБЗ.

З метою своєчасного виявлення РХБ зараження та оповіщення підрозділів БТГр (РТГр), а також підрозділи інших БТГр (РТГр) в таборі силами відділень РХБ розвідки ведеться РХБ спостереження на постах РХБ спостереження.

Розвідка з використанням БПЛА створює умови для передачі і отримання інформації до штабу БТГр (РТГр) в реальному масштабі часу та високу вірогідність своєчасної реалізації отриманих розвідувальних даних.

Проведення розвідки в зонах безпеки базового табору (Ірак та район АТО)

2.8.2. Інженерне забезпечення

Завдання інженерного забезпечення базових таборів та створення належних умов для розміщення у них військ залежать від умов місцевості, характеру дій противника та завдань, які стоять перед військами.

Основними з них можуть бути: інженерна розвідка місць обладнання базового табору; перевірка та очищення місцевості від вибухонебезпечних предметів; підготовка і утримання шляхів руху військ; фортифікаційне обладнання базового табору; улаштування й утримання інженерних загороджень; улаштування й утримання переходів через перешкоди; виконання інженерних заходів маскування; обладнання пунктів водо та електропостачання військ.

Інженерна розвідка місця обладнання базового табору здійснюється з метою визначення його маскувальних та захисних властивостей, відповідності певним тактичним, інженерно-технічним, санітарно-гігієнічним та економічним вимогам, які передбачають:

Тактичні:

а) відповідність розмірів земельної ділянки нормативним вимогам. Розміри земельної ділянки, як правило, можуть складати:

для особового складу – 120 м.кв. на одного чоловіка;

для техніки – 150-200 м.кв. – на легковий автомобіль;
200-250 м кв. – на вантажний автомобіль;
300-400 м.кв. – на гусеничну машину;

б) підвищення рівня живучості, зменшення втрат та руйнувань за оцінкою можливості використання захисних та маскувальних властивостей місцевості, впливу зон можливих руйнувань та затоплень, розповсюдження пожеж,

зараження місцевості;

в) забезпечення вимог готовності, охорони та оборони щодо можливості виходу підрозділів за тривогою (наявність системи зовнішніх доріг), завантаження (розвантаження) техніки та озброєння на залізничний та інші види транспорту.

Інженерно-технічні: врахування впливу природних умов на будівництво та функціонування позицій, а саме: геоморфологічні (форми рельєфу, величина схилів), геологічні (склад та будова залеглих порід), гідрогеологічні (фізико-технічний склад та залягання і режим ґрунтових вод).

Санітарно-гігієнічні: урахування напрямку пануючих вітрів та сприятливої інсоляції (опромінювання прямими сонячними променями будівель), провітрювання; наявність зелених насаджень; урахування температуро-вологого режиму та радіації.

Економічні: вибір території з оптимальними природними умовами для будівництва, відсутність особливих умов будівництва (схили місцевості більше 5%, зсуви, заболоченість); розміщення території з урахуванням максимального застосування існуючих джерел енергії, води, мережі доріг та місцевих будівельних матеріалів.

Перевірка та очищення місцевості, де планується розташування базового табору, від вибухонебезпечних предметів проводиться з метою виявлення можливого мінування, встановлення саморобних вибухових пристроїв, неспрацьованих снарядів та різного роду боєприпасів здійснюється силами інженерно-саперних підрозділів, а разі необхідності із залученням нештатних груп розмінування загальновійськових підрозділів. Для перевірки місцевості використовуються міношукачі, щупи, бойова техніка, яка обладнана мінними тралами.

Для забезпечення висування військ у місця розташування базових таборів вибирається максимальна кількість існуючих та готових для просування військ шляхів. Перевага надається підготовленим шляхам, які не потребують додаткової підготовки та відповідають умовам прихованості і захисту, а також проходять поза населених пунктів, що захоплені НЗФ. За необхідності на шляхах висування проводяться роботи щодо облаштування переходів через перешкоди з використанням навісного та влаштованого обладнання інженерної техніки.

Фортифікаційне обладнання базового табору проводиться з метою захисту особового складу, озброєння та військової техніки від ураження стрілецькою зброєю, гранатометів та артилерійських снарядів та мін.

Захисні споруди для спостереження та зручності ведення вогню призначені для спостереження за під’їзними шляхами та підступами до табору, та ведення вогню на випадок відбиття нападу на позиції (базовий табір). Споруда це наземна будівля з бетонних блоків на залізобетонному фундаменті й складається із трьох стін (фронтальної та двох бокових П-подібної форми) товщиною 50 см,

даху-перекриття із залізобетонних плит та трьох амбразур, які призначені для спостереження та ведення вогню. Тильна сторона споруди – вхід на відстані 1 м прикривається стіною або мішками з піском.

Для збільшення захисних властивостей споруд їх стіни та дахи обкладаються мішками з піском у два ряди.

У разі відсутності бетонних блоків та залізобетонних конструкцій, влаштовуються та обладнуються споруди для спостереження та парні окопи для ведення вогню. У разі необхідності, по периметру базового табору обладнуються бойові позиції на відділення (згідно з додатками до Бойового статуту СВ частина III; взвод, відділення, танк).

З метою забезпечення захисту особового складу від прямого вогню із стрілецької зброї та гранатометів по периметру базового табору обладнується захисний вал висотою не менше 1,5 м, у разі, якщо захисний вал менше 1,5 м, або через умови розташування позиції захисний вал не забезпечує надійний захист особового складу та приміщень, додатково виставляються мішки з ґрунтом чи піском. Захисні вали можуть бути земляними насипними, із земляних мішків; із хеско-бастіонів та комбіновані.

а

б

в

Варіанти встановлення захисних валів (Ірак).
а – в один ярус; б – в два яруси; в – в три яруси.

Хеско-бастіон – це виготовлений промисловим способом сітковий дротяний каркас, обтягнутий зсередини синтетичним волокнистим матеріалом, що може заповнюватися ґрунтом, піском, гравієм, камінням тощо. Його параметри: висота - 1,4 (0,7) м; ширина - 1,2 (0,6) м; довжина одинарної секції - 1,2 (0,6) м; вага пустого – 8 (4) кг. По довжині секції можуть об’єднуватися чи роз’єднуватися, за необхідністю, за допомогою спіральних стальних стяжок з двох сторін. Існує чотири типи хеско-бастіонів: одинарні малі та великі; продовгуваті малі та великі (об’єднані по 10 секцій). Заповнення хеско-

бастіонів здійснюється поблизу місця їх встановлення за допомогою екскаватора.

Земляний захисний вал обладнується за допомогою екскаваторів або з привізного ґрунту із самоскидів та з формуванням валу бульдозером, або техніки з бульдозерним обладнанням

Обладнання земляного валу периметру базового табору з допомогою МДК-3

Вал із хеско-бастіонів у два яруси представляє собою перший ярус, який встановлюється із хеско–бастіонів у два ряди та другого ярусу, який встановлюється поверх першого в один ряд посередині нижнього ярусу.

Для захисту особового складу від звичайних засобів ураження, створення сприятливих умов для оперативної роботи та відпочинку обладнуються сховища наземного типу, які складаються з основного приміщення, двох входів відкритого типу. Входи перекриваються залізобетонним перекриттям і вкладеними на них мішками з наповнювачами, решта частини сховища засипається ґрунтом та мішками з наповнювачами товщиною не менше 1 м. В одному з входів облаштовується туалет з невеликою вигрібною ямою та септиком, вхід до якого прикривається стінкою.

Основне приміщення представляє собою каркасно-тканинну конструкцію (подібно СКР). Каркас сховища може складатись з різного роду каркасних елементі промислового виготовлення (залізобетонні елементи, елементи форт споруд та інше). Споруда може мати внутрішні розміри основного приміщення: довжина – 8 м; ширина на рівні підлоги і до верху 1-2,4 м; висота – 2 м. Це забезпечує укриття особового складу: при розміщенні сидячи – до 30 чоловік; при розміщенні лежачи – до 8 чоловік; для оперативної роботи – 4-8 чоловік.

Обладнання сховища для особового складу (Ірак)

Внутрішнє обладнання сховищ включає лавки для сидіння та відпочинку лежачи. Кожне сховище обладнується засобами зв'язку та пожежогасіння, автономного освітлення та аварійного енергоживлення. З метою забезпечення автономного перебування в сховищах, в усі сховища закладається сухий пайок та питна вода із розрахунку 5 дободач на одного чоловіка, а також встановлюється ємність з водою для технічних потреб. Сховище повинно мати відкриті входи, які забезпечують природну вентиляцію і відноситься до групи індивідуального захисту. По захисним властивостям має захист по ударній хвилі 0,2 МПа (до 2 кгс/см^2), тобто забезпечує захист від прямого попадання міни калібру 82 мм, вибуху 152 мм снаряду гармати з підривачем уповільненої дії на відстані 2-3 м від стінки споруди.

При відсутності зазначених матеріалів у базовому таборі для захисту особового складу від обстрілу стрілецької зброї, гранатометами та мінометами облаштовуються перекриті щілини, бліндажі (у відповідності до додатків Бойового статуту частина III; взвод, відділення, танк).

З метою попередження несанкціонованого перетину межі табору всіма видами транспорту та людьми, недопущення завезення (перенесення) вибухових (вибухонебезпечних) речовин, зброї та боєприпасів при в'їзді в базові табори обладнуються КПП.

Вогнева позиція з ящиків з піском (базовий табір 239 ЗВП «Новомоськовський»)

Обов'язковими елементами обладнання контрольно-пропускного пункту повинні бути (Додаток 8):

перешкоди обмеження швидкості руху транспорту перед та на КПП;

ділянка первинного огляду техніки, людей та майна;

рухомий бар'єр для перекриття входу на КПП;

ділянку основного огляду техніки, людей та майна з естакадою і оглядовою вежею;

огорожа КПП, що забезпечує захист особового складу від обстрілу зовні;

спостережні вежі;

вогневі точки для організації надійної охорони і оборони КПП;

невибухові загородження по периметру КПП в поєднанні з сигнальними загородженнями.

Ділянка первинного огляду техніки, людей та майна обладнується перед в'їздом на КПП і представляє собою огороджену місцевість, яка забезпечує розміщення транспорту, людей та майна для їх огляду. Огородження доцільно обладнувати, як з бетонних конструкцій так і земляним валом висотою

1,5-1,7 м. Ділянка повинна розташовуватися зліва, або справа від основного маршруту руху і мати зручний в'їзд і виїзд.

Встановлення конструкцій для ведення вогню вздовж лінії проходження техніки (Ірак).

В якості перешкод обмеження швидкості руху транспорту на КПП доцільно використовувати бетонні конструкції (блоки), або поєднання різних залізобетонних конструкцій, що забезпечують, у разі необхідності, ведення вогню з вогневих точок вздовж лінії проходження техніки через КПП і мають необхідну стійкість до зруйнування їх транспортом.

Ділянка основного огляду техніки, людей та майна обладнується в місці, яке забезпечує необхідну відстань до завершення межі КПП.

Вона огороджується бетонними конструкціями. В огорожі ділянки повинні бути розриви шириною до 1 м, які забезпечують гасіння вибухової хвилі у випадку підриву машини під час огляду. Обов'язковими елементами ділянки є естакада для огляду техніки знизу та оглядова вежа для огляду техніки зверху на наявність вибухових пристроїв.

Місце огляду техніки на КПП (Ірак).

Для обладнання естакади можливо використовувати ферми мосту ТММ. Міжколійний проїзд огляду техніки на естакаді повинен мати ширину не більше 0,8м для забезпечення пропуску автомобілів всіх типів. Оглядова вежа виготовляється з металевих конструкцій, висота її при цьому повинна бути не

менше 3,5 м. Виїзд з ділянки огляду техніки обов'язково перекривається бронетехнікою для забезпечення знищення автомобіля у випадку намагання несанкціонованого проїзду.

Зовнішня огорожа повинна відповідати необхідним умовам несення служби особовим складом на КПП. Її необхідно обладнувати з бетонних конструкцій, земляних бастіонів, земляних валів.

Найбільш доцільно використовувати бетонні конструкції, які мають висоту 3,5 м, ширину 1,4 м та забезпечують стійкість від пострілів з РПГ. В зовнішній огорожі повинно бути передбачено обладнання бійниць для стрілків та позиції для бронетехніки.

Вогневі точки обладнуються для забезпечення надійної охорони і оборони КПП. Вони розміщуються таким чином щоб з них можна було вести вогонь вздовж лінії руху транспорту по КПП.

Для обладнання вогневих точок найбільш доцільно використовувати бетонні конструкції, з обладнанням у них бійниць для забезпечення розміщення кулеметника.

Обладнання вогневої точки (Ірак).

Для запобігання ураження особового складу уламками бетону, при обстрілі вогневої точки, необхідно обкладати споруду подвійним шаром мішків з землею.

Улаштування й утримання інженерних загороджень.

Прикриття невибуховими та сигнальними загородженнями здійснюється для запобігання безперешкодного проникнення НЗФ до позицій КПП та проникнення у табір поза його меж. Невибухові загородження влаштовуються силами особового складу, який перебуває у базовому таборі. Інженерні підрозділи влаштовують невибухові загородження із використанням інженерної техніки.

В якості невибухових загороджень влаштовуються рови, земляні вали, загородження з колючого дроту та інше.

Найбільш доцільно використовувати загородження з колючого дроту типу „Концентрина". Вона представляє собою спіраль з металевого дроту на яку прикріплені ріжучі сектори. Розміри одного мотка „Концентрина" 0,9 м в діаметрі і 15 м довжиною. Встановлюється дане загородження у два, три і п'ять рядів в залежності від умов місцевості і важливості напрямку, що прикривається. Загородження такого типу можна виготовити самостійно з використанням стального дроту та елементів загородження «Ягоза».

а *б*

Невибухові загородження при прикритті базових таборів (Ірак). а – дротяні забори з колючого дроту; б – загородження з колючого дроту типу „Концентрина”.

Також ефективним є використання елементів малопомітних загороджень МЗП.

Для попередження особового складу, який виконує завдання щодо охорони та оборони периметру базового табору, про несанкціоноване проникнення встановлюються сигнальні та освітлювальні міни типу СМ.

Невибухові інженерні загородження навколо базового табору

На найбільш небезпечних ділянках проводиться ешелонування невибухових загороджень. При цьому відстань між рядами загороджень повинна бути не більше 50 м.

Невибухові загородження влаштовуються на відстані 30-60 м (в залежності від умов місцевості) від спостережної вежі, КПП, периметру табору. На відстані 1-2 м від загороджень встановлюються сигнальні або освітлювальні міни.

Для прикриття базових таборів, що розташовані в районах з високою вірогідністю нападу на особовий склад можуть застосовуватись мінно-вибухові загородження. Прикриття районів і позицій, що займають війська, здійснюється (у відповідності з вимогами Женевської та Оттавської конвенцій) за допомогою мінних полів із протипіхотних вибухових пристроїв, встановлених тільки в керованому варіанті (згідно з вимогами Керівництва з улаштування інженерних загороджень). Мінні поля огороджуються, обов'язково встановлюються знаки попередження. Віддалення мінно-вибухових та невибухових загороджень від

основних об'єктів посту (або базового табору) повинно бути таким, щоб виключалась можливість кидка гранати Ф-1 (30-40 м).

Інженерні боєприпаси (район АТО).

Для прикриття важливих об’єктів у базовому таборі та прикриття загрозливих напрямків можуть застосовуватись електризовані загородження (ЕЗ). Застосування ЕЗ для прикриття об’єктів забезпечує: підвищення ймовірності виявлення НЗФ на підходах до об’єктів, їх затримку на рубежі влаштування загороджень; ураження противника у разі подолання загороджень.

Маска не тільки приховує життєдіяльність, але захищає від пострілу снайпера (район АТО).

Влаштування й утримання переходів через перешкоди здійснюється з метою забезпечення пересування військ у базовий район та виходу з нього у місця виконання бойових завдань. Як правило, обладнання переходів через перешкоди здійснюється із застосуванням інженерної техніки, навісного бульдозерного обладнання та використанням місцевих будівельних матеріалів і конструкцій.

Виконання інженерних заходів маскування проводиться як силами інженерних підрозділів, так і підрозділів загальновійськових та родів військ із застосуванням табельних та підручних засобів маскування. Метою виконання цих заходів є приховування виконання обов’язків особовим складом на КПП, спорудах для спостереження та ведення вогню, на позиціях прикриття та

приховування життєдіяльності військ у базовому таборі.

Обладнання пунктів водопостачання здійснюється при можливості з використанням існуючих джерел водопостачання у тому числі і відкритих. При неможливості або відсутності таких джерел, водопостачання здійснюється за допомогою підвозу води у базовий табір.

Добуток води за допомогою МАФС (Ірак).

Електропостачання військ та об’єктів здійснюється з метою забезпечення живленням всіх необхідних об’єктів базового табору, у тому числі і його освітлення з використанням військових електростанцій, які розміщуються у спеціально збудованих захисних спорудах.

2.8.3. Радіаційний, хімічний, біологічний захист

Радіаційний, хімічний, біологічний захист організовується і здійснюється з метою максимального зменшення втрат військ (сил) під час дій в умовах радіоактивного, хімічного, біологічного зараження, посилення їх захисту від високоточної (ПТУР) та інших видів зброї з застосуванням аерозолів, а також вогневого ураження противника з застосуванням вогнеметів.

Під час виконання завдань РХБ захисту військ у районі базового табору основними заходами є:

РХБ спостереження;

радіаційний та хімічний контроль особового складу, озброєння, військової техніки, матеріальних засобів, продуктів харчування і води;

збір, обробка інформації про РХБ обстановку;

оповіщення військ (сил) про РХБ зараження;

застосування засобів індивідуального та колективного захисту;

виконання режимно-обмежувальних заходів на зараженій території;

проведення спеціальної обробки військ (сил);

маскування аерозолями (димами) розташування (базування), висування та бойових дій військ (окремих елементів), відкритих, найбільш важливих ділянок маршрутів та доріг, інших об’єктів від засобів розвідки та наведення (самонаведення) зброї противника;

ураження живої сили, озброєння, військової техніки і фортифікаційних споруд противника із застосуванням вогнеметів.

РХБ спостереження здійснюється підрозділами РХБ розвідки, а у разі їх відсутності, силами спеціально підготовлених відділень та екіпажів.

Радіаційний та хімічний контроль організується з метою отримання даних для оцінки боєздатності військ та визначення обсягу їх спеціальної обробки, дезактивації та дегазації матеріальних засобів, ділянок місцевості, шляхів та споруд.

Радіаційний та хімічний контроль здійснюється шляхом контролю опромінення особового складу та визначення ступеня радіоактивного і хімічного зараження військ (сил), озброєння, військової техніки, матеріальних засобів, продовольства та води. Він здійснюється підрозділами РХБ розвідки, хімічними лабораторіями військ РХБ захисту, хімічними інструкторами та спеціально підготовленими для цього військовослужбовцями за допомогою табельних приладів.

Збір та обробка інформації про РХБ обстановку організується і проводиться для виявлення масштабів і наслідків руйнувань (аварій) радіаційно- та хімічнонебезпечних об’єктів і застосування дестабілізаційними силами зброї аналогічної зброї масового ураження. Для цього залучаються штатні та позаштатні пости РХБ спостереження, інформація з яких передається до розрахунково-аналітичної групи, у підрозділи, а також у штаб БТГр.

Оповіщення військ (сил) про загрозу або фактичне РХБ зараження організується штабом БТГр та здійснюється з метою своєчасного визначення початку застосування засобів індивідуального та колективного захисту особовим складом.

Засоби індивідуального і колективного захисту застосовуються для збереження боєздатності особового складу у разі руйнування НЗФ (аварії) радіаційно- та хімічнонебезпечних об’єктів.

Виконання режимно-обмежувальних заходів на зараженій території сприяє зменшенню ризику ураження особового складу, цивільного населення радіоактивними, небезпечними хімічними речовинами та біологічними засобами. Дані заходи передбачають зонування території за ступенями РХБ зараження, дотримання правил поведінки дій на зараженій місцевості, застосування індивідуальних профілактичних засобів для захисту організму від впливу несприятливих факторів, виведення військ (сил), або зміну районів їх розташування, які знаходяться в РХБ заражених районах. Дані заходи виконуються силами і засобами самих військ (сил) на основі рішення старшого начальника.

Спеціальна обробка організується штабом БТГр з метою поновлення боєздатності підрозділів та нормалізації РХБ обстановки та полягає в проведенні дегазації, дезактивації, дезінфекції озброєння, військової техніки, засобів індивідуального захисту та інших матеріальних засобів. Вона здійснюється силами та засобами підрозділів.

Маскування аерозолями (димами) розташування (базування), висування та бойових дій підрозділів, відкритих, найбільш важливих ділянок маршрутів та доріг, переправ через водні перешкоди, та інших об’єктів від засобів розвідки та наведення (самонаведення) зброї противника покладається на самі підрозділи із застосуванням табельних засобів аерозольного маскування

(димів).

Ураження живої сили, озброєння, військової техніки і фортифікаційних споруд противника здійснюють вогнеметні підрозділи з застосуванням вогнеметів.

2.9. Забезпечення зв'язку

Організація зв'язку є головною складовою управління за силами та засобами, що несуть службу на визначених об'єктах. Зв'язок повинен бути з штабом БТГр (черговим), командиром підрозділу охорони, а також охоплювати всю внутрішню мережу, для зв'язку з військовослужбовцями, які несуть службу. Це може бути, як телефонна лінія так і радіомережа. При цьому для зв'язку з штабом, робочим місцем ПАН, бажано мати обидві лінії.

Перевірка стану засобів зв'язку та їх роботи повинна проводитись як мінімум два рази на добу, щоб виключити можливість виходу їх з ладу, а головне, надати можливість залишити підрозділ без зв'язку, на постах потрібно мати резервні радіостанції та батареї до них. Особливо це стосується віддалених об'єктів. Для ведення переговорів по засобах зв'язку, розробляється спеціальна переговорна таблиця, в котрій передбачаються кодовані назви не тільки для підрозділів, техніки, а і назви завдань, які виконуються. Крім всіх згаданих заходів, не треба забувати про підготовку запасних частот, які повинні бути узгоджені з вищестоящим командуванням.

Елементи обладнання зв'язку у базовому таборі (Ірак).

2.10. Тилове забезечення.

2.10.1. Продовольче забезпечення

Організується і здійснюється для своєчасного забезпечення підрозділів необхідною кількістю продовольства, техніки та майна, а також організації харчування особового складу, забезпечення питною водою.

Завдання продовольчого забезпечення виконуються силами та засобами продовольчої служби.

Харчування особового складу у таборах здійснюється відповідно до Норм харчування військовослужбовців Збройних Сил, інших військових формувань та осіб рядового, начальницького складу органів і підрозділів цивільного захисту, які затверджено постановою кабінету Міністрів України від 29 березня 2002 р. № 426 (зі змінами), стосовно надання права харчуватись за рахунок держави військовослужбовцям під час несення добового чергування і

перебування в польових умовах (в таборах, на навчаннях, маневрах) для відпрацювання завдань з бойової (навчально-бойової) підготовки.

Харчування військовослужбовців у таборах здійснюється за двома варіантами:

кухарями суб'єктів господарювання із розгортанням силами військових частин продовольчих пунктів та використанням польових технічних засобів;

штатними кухарями військових частин.

У таборах харчування військовослужбовців організовується із польових кухонь. Підрозділи, що не мають власних засобів для приготування їжі, прикріплюються на постачання до підрозділів, які мають ці засоби. Для приготування їжі, видачі хліба, масла коров'ячого, цукру, чаю або окропу для пиття розгортається продовольчий пункт підрозділу і призначається добовий наряд. Готова їжа видається військовослужбовцям тільки в індивідуальні казанки (одноразовий посуд). Офіцери, прапорщики (мічмани) та військовослужбовці-жінки у таборах забезпечуються харчуванням за нормами належного їм продовольчого пайка на продовольчих пунктах своїх підрозділів разом з солдатами.

Засоби приготування їжі (район АТО).

Харчування військовослужбовців в таборах здійснюється за тими ж нормами продовольчих пайків, що і при перебуванні у місцях постійної дислокації. Режим харчування залежить від характеру виконуваних бойових завдань. Гаряча їжа готується, як правило, три рази, або не менше двох разів на добу. В останньому випадку між прийомами гарячої їжі видається проміжне харчування: одночасно з ранковою роздачею їжі на проміжне харчування особовому складу видаються на руки продукти в сухому вигляді за рахунок пайка. Приготування їжі здійснюється згідно з розкладкою продуктів, яка складається і затверджується в порядку, встановленому Положенням про продовольче забезпечення Збройних Сил України на мирний час.

На продовольчому пункті базового табору обладнуються (як правило, в наметах):

польові кухні (на відстані не ближче 30 м одна від іншої);

продовольчий склад;

приміщення для холодної обробки риби та м'яса;

приміщення для чищення картоплі і овочів;

приміщення для зберігання і нарізання хліба, порціювання масла коров'ячого і цукру;

пункт приготування чаю;

мийка кухонного посуду та інвентарю, столового посуду;

польовий обідній зал зі столами і лавками для рядового і сержантського складу;

польовий обідній зал для офіцерів;

намет для відпочинку особового складу продовольчого пункту, що знаходиться в наряді;

місце для зберігання запасів палива і води.

При необхідності допускається поєднувати в одній палатці обробку м’яса, риби і овочів, але на різних столах. На відстані 15 м від кухонь обладнується місце для чищення картоплі та овочів, на відстані 20-25 м - пункт миття казанків, чашок і ложок, на відстані 50 м - місце для збору харчових відходів (або яма для їх захоронення), 75 м - туалет для кухарів і наряду з продовольчого пункту.

Пункт приготування чаю і кип'яченої води обладнується кип’ятильниками і котлами для приготування окропу, екстрактора для заварки чаю.

Пункт миття казанків, чашок і ложок обладнується ємністю для підігріву води та її видачі за допомогою труб і кранів (сосків), баком з кришкою для збирання харчових відходів, ящиком для миючих засобів з замком. Для збору стічних вод відривають поглинаючі ями, які щільно закриваються кришками.

Кулінарна обробка харчових продуктів, приготування їжі, експлуатація технологічного обладнання і підтримання порядку на території і в приміщеннях продовольчого пункту здійснюються з додержанням санітарних правил, установлених для стаціонарних їдалень. У польових умовах забороняється приготування холодних закусок (салати, вінегрети), січених страв з м’яса і риби, котлетної маси, фаршу, киселю і компоту.

Забороняється видача м’ясних порцій без повторної теплової обробки. Зберігання готової їжі допускається в термосах протягом не більше 2 годин, після чого вона повинна повторно піддаватися тепловій обробці.

Забезпечення особового складу питною водою (район АТО).

Продовольство для потреб табору підвозиться в спеціальному транспорті, відповідному його видам (авторефрижератори, автофургони, фургони-причепи тощо). Всі засоби підвезення продовольства повинні утримуватися в чистоті,

щотижня піддаватися миттю содовим розчином і мати санітарні паспорти, які видаються начальником медичної служби.

Харчові відходи дозволяється збирати тільки в спеціально призначені для цього ємності (відра, бочки), пофарбовані зсередини і зовні фарбою, і закриваються кришками. Тимчасове зберігання відходів не повинно перевищувати однієї доби. Після спорожнення ємності для збору відходів промиваються водою з миючими засобами, дезінфікуються та повторно промиваються.

Ємності з харчовими відходами зберігаються в спеціально відведених місцях.

Військовослужбовці постійно зайняті на роботи по підвозу і зберіганню продовольства і води, кухарського складу і хліборізи, особовий склад добового наряду по продовольчій пунктом забезпечуються відповідним спецодягом за встановленими нормам. Зазначені особи піддаються медичним оглядам і обстежень згідно зі Статутом внутрішньої служби Збройних Сил України та Положенням про продовольче забезпечення Збройних Сил України на мирний час.

Забезпечення табору водою господарсько-питного призначення проводиться, як правило, з систем централізованого водопостачання населених пунктів, а за їх відсутності - з власних водозабірних свердловин (підземних вододжерел), шахтних криниць або джерел. Найбільш кращим є обладнання власної розводящої мережі водопостачання з підключенням до магістралі централізованого водопостачання. В інших випадках передбачається постачання табору привізною водою з розгортанням водорозбірних пунктів (бутилірованої води). На території табору встановлюються ємності для зберігання 2-3-добового запасу питної води.

Використання в якості вододжерел відкритих водойм (річок чи озер) дозволяється лише в разі відсутності підземних вододжерел, за умови інженерного обладнання пунктів водопостачання у відповідності з визначеними керівництвами правилами з польового водопостачання військ.

Категорично забороняється використовувати воду для пиття, миття казанків, ложок та інших господарських і побутових потреб із річок, озер, струмків, та інших необстежених джерел.

Вживання води для господарсько-питного призначення та санітарно-побутових потреб з неперевірених джерел забороняється.

Якість води, що подається централізованими системами водопостачання, має відповідати вимогам державного стандарту до питної води.

При виконанні підрозділами, групами або окремими військовослужбовцями бойових завдань у відриві від своїх військових частин добова потреба у воді на 1 людину становить: при помірної погоди (до 20 град.С) - до 10 л, в жарку погоду (понад 20 град.С) - до 15 л. У жарких посушливих районах мінімальна добова норма споживання води на господарсько-питні потреби становить 25 л на 1 людину. При цьому враховується необхідність приготування їжі та чаю, миття казанка, ложки та кружки, вмивання і забезпечення запасу води в індивідуальній флязі.

Видача води з засобів підвезення (зберігання) здійснюється тільки за

допомогою кранів або штатних насосів. Засоби підвезення і зберігання води, всмоктувальні або переливні рукави перед кожним використанням промиваються чистою водою і не рідше одного разу на тиждень піддаються дезінфекції шляхом зрошення або занурення у 3-відсотковий прояснений розчин хлорного вапна.

Підвіз води здійснюється спеціально призначеними військовослужбовцями в цистернах для підвезення води.

Особовий склад в польових умовах користується питною водою з індивідуальних фляг, які заповнюються доброякісною водою або за рахунок бутилірованої води на продовольчому пункті табору.

Забезпечення військ питною водою здійснюється з пунктів водозабезпечення, обладнаних інженерною службою. Контроль за санітарним станом води та її якістю здійснює представник медичної служби.

2.10.2. Забезпечення паливно-мастильними матеріалами

Для утримання встановлених військових запасів пального у базових таборах розгортаються польові склади пального. Район розгортання польового складу пального визначається заступником командира БТГр з тилу.

Польові склади пального з запасами пального в автоцистернах, авто паливозаправниках, резервуарах та бочках, які встановлені на бортових автомобілях та причепах, розташовуються так, щоб бути в постійній готовності до переміщення та своєчасного забезпечення підрозділів пальним.

Автоцистерни, автопаливозаправники і вантажні автомобілі з пальним в тарі розташовуються з урахуванням умов маскування і таких відстаней: між машинами 10-15 м; між відділеннями машин 20-30 м; між взводами 50-100 м.

Проведення заправки бойової техніки у польових умовах (район АТО).

На відстані 100-200 м від складу на ділянках, які забезпечують умови для схованки і природного маскування автомобілів, призначаються майданчики очікування транспорту, що прибуває та убуває.

Для розміщення складів пального, для укриття особового складу, запасів пального і техніки повинно максимально використовуватися природні та штучні укриття (яри, канави).

На складах пального у таборах обладнуються:

для укриття особового складу – щілини, бліндажі;

для укриття пального, масел, спеціальних рідин, технічних засобів і автомобільної техніки – траншеї, котловани.

При розгортанні складу пального базового табору обладнуються місця для зберігання тари з пальним та мастильними матеріалами, автоцистерн, автопаливозаправників і засобів перекачки.

Для масел, мастил та спеціальних рідин і порожньої тари виділяються окремі місця.

У базовому таборі машини заправляються пальним, як правило, штатно-табельними засобами підрозділів.

Пункт заправки техніки (239 ЗВП «Новомосковський»)

Пальне може подаватися до місця заправлення техніки в автоцистернах, автопаливозаправниках і, як виняток, у резервуарах та бочках (каністрах), встановлених на бортових автомобілях та бронетранспортерах. Кожен такий автомобіль повинен бути обладнаний ручними насосами, рукавами з роздавальними кранами чи засобами малої механізації для навантаження (відвантаження) бочок та засобами пожежогасіння.

Глушники на цих автомобілях виводяться вперед або накриваються козирком листового заліза.

За необхідністю пальне підрозділам може подаватися до районів заправлення вертольотами.

Заправлення машин проводиться трьома способами. При першому способі машини, які заправляються, підходять до засобів заправлення. При другому способі засоби заправлення подаються до машин, які заправляються. Третій спосіб є комбінованим, коли одні підрозділи заправляються першим, а інші – другим способом або коли заправлення підрозділу здійснюється одночасно двома способами.

У БТГр (РТГр), де немає штатних засобів заправки, заправний пункт може створюватись за рахунок приданих батальйону засобів заправки.

Час та місце масового заправлення пальним техніки визначає командир БТГр. У рішенні він визначає: кількість машин, які підлягають заправленню; кількість пального, яке потрібне для заправлення; порядок заправлення, забезпечення пожежної безпеки, використання своїх та наданих засобів заправлення; місце та час проведення заправлення; місце та час зустрічі

командирами підрозділів засобів заправлення; відповідальних за доставку пального та заправлення машин по кожному підрозділу.

Прийняте рішення на організацію заправлення техніки командир БТГр доводить до начальника штабу та заступників з тилу та озброєння в повному обсязі, а до командирів підрозділів – в частині, що їх стосується.

Запаси пального в таборах утримуються відповідно до встановлених норм.

2.10.3. Квартирно-експлуатаційне забезпечення

Організується і здійснюється: при підготовці та в ході бойових дій – з метою забезпечення підрозділів БТГр похідними меблями, сейфами, освітлювальним та опалювальним приладдям, пожежним інвентарем, твердим паливом для приготування їжі й обігріву особового складу, пиломатеріалами та для обладнання місць розташування; приміщеннях для тимчасового розміщення – з метою надання підрозділам казарменно-житлового фонду, комунальних споруд та всіх видів комунальних послуг.

2.11. Інформаційно-пропагандистське забезпечення та цивільно-військова співпраця

Під час організації повсякденної діяльності військових частин (підрозділів) Збройних Сил України, які розташовані у базових таборах, особливу увагу необхідно приділяти роботі із місцевим, патріотично налаштованим, населенням.

Налагодження співпраці з органами місцевого самоврядування та іншими суб’єктами, які формують суспільно-політичну обстановку в районі (регіоні), і встановлення контактів має значний потенціал. Неформальне спілкування є потужним інформаційним джерелом щодо настроїв місцевого населення та можливих тенденцій розвитку ситуацій.

Загальне керівництво організацією цивільно-військових відносин покладається на командира БТГр (РТГр).

Основні зусилля цивільно-військової співпраці зосереджуються на проведенні попереджувальної роботи з місцевим населенням, насамперед молоді, яка у багатьох випадках є основним інструментом для радикальних сил. Проведення військово-патріотичного виховання молоді, неформальне спілкування з лідерами місцевих політичних партій та рухів, в тому числі і опозиційних, може повністю нейтралізувати радикальні настрої окремих груп населення.

Доречним є проведення роз’яснювальної роботи серед місцевого населення через місцеві засоби інформації, наочні агітаційні матеріали. Крім цього, актуальним є доведення інформації щодо адміністративної та кримінальної відповідальності громадян за перешкоджання діяльності військових частин (підрозділів), яке тягне за собою зрив виконання отриманих наказів та невиконання завдань за призначенням.

Встановлення тісної взаємодії із патріотично налаштованим населенням надає можливість оперативного отримання інформації щодо наявності, кількісного та якісного складу і переміщень диверсійних та диверсійно-

розвідувальних груп в районах дислокації та виконання завдань військових частин (підрозділів).

Одночасно, вказана співпраця передбачає для командира БТГр можливість більш детально вивчити місцевість, де розташований ввірений йому підрозділ, що значно розширює спектр можливих варіантів при плануванні та організації заходів щодо виконання підрозділом завдань за призначенням, більш ефективної організації заходів охорони та оборони території табору, збереження життя і здоров'я військовослужбовців, виключення можливості втрати зброї, боєприпасів, військової техніки та майна.

Розгорнутий польовий автоклуб на базі ПАК - 66

Зв'язки з громадськістю, крім того, надають можливість визначити ставлення населення, політичних партій і рухів, громадських організацій та їх лідерів, представників релігійних кіл до військ та їх дій.

Організація інформаційно-пропагандистського забезпечення і цивільно-військова співпраця, організовується таким чином і включає наступні заходи:

збирання, опрацьовування та аналіз інформації про воєнну та суспільно-політичну обстановку в місцях дислокації, наявність та динаміку диверсійних та диверсійно-розвідувальних груп;

щоденне проведення у підрозділах суспільно-політичного, військово-технічного та бойового інформування;

налагодження зв'язків між командуванням БТГр (підрозділами) та місцевим населенням, органами державної влади та місцевого самоврядування, правоохоронними органами, громадськими і релігійними організаціями, засобами масової інформації, проведення у взаємодії з ними інформаційно-пропагандистських заходів;

завчасну підготовку необхідних інформаційно-довідкових матеріалів про район дій, тактику дій противника, етнічні та психологічні особливості місцевого населення;

забезпечення особового складу періодичними виданнями патріотичного спрямування, активне використання можливостей військової та цивільної преси, радіо, телебачення, розповсюдження пам'яток, листівок, бюлетенів, організація роботи похідних бібліотек; організація роботи агітаційно-пропагандистських груп, заходів інформаційно-пропагандистського впливу на місцеве населення з метою недопущення підтримання тероризму, запобігання

поширенню сепаратистських ідей та мети терористичних заходів;

планування та організація заходів персональної інформаційно-пропагандистської роботи з сім'ями та друзями керівників (організаторів), активних учасників протиправних дій.

2.12. Медичне забезпечення

Медичне забезпечення особового складу базових таборів здійснюється в загальній системі медичного забезпечення військ (сил) штатними силами і засобами медичної служби військових частин, ВМКЦ та ВГ за територіальним принципом із залученням лікувальних закладів МОЗ України з метою своєчасного надання медичної допомоги пораненим (хворим), лікування та найшвидшого повернення їх до строю.

Для надання медичної допомоги у кожному базовому таборі, відповідно до потреби та з урахуванням функціональних спроможностей медичної служби розгортаються медичні пункти батальйонів (БТГр), мобільні лікарсько-сестринські бригади (далі – МЛСБ), медичні роти (окремі функціональні підрозділи медичних рот) бригад на п'ять – десять ліжко-місць (в залежності від кількості особового складу базового табору) та розгортаються ізолятори для інфекційних хворих (окремі намети на дві інфекції). Організовується цілодобове чергування медичного персоналу з наданням невідкладної та амбулаторної медичної допомоги особовому складу.

Санітарні транспортери переднього краю (ТПК) (зона АТО).

Для надання екстреної медичної допомоги та евакуації поранених (хворих) з районів виконання завдань за призначенням у базових таборах створюються чергові медичні групи негайного реагування на санітарному транспорті. Склад групи визначається рішенням начальника медичної служби частини (базового табору), старшого медичного начальника.

Старшим медичним начальником базового табору встановлюється (уточнюється) порядок надання медичної допомоги.

Медична допомога здійснюється шляхом:

само- взаємо допомога, долікарська допомога – у відділеннях, взводах, ротах;

перша лікарська допомога – у МП батальйону, МП БТГр, МЛСБ;

елементи кваліфікованої медичної допомоги – МР бригади, ВГ, МЛСБ.

Допомога в об'ємі само- (взаємо-) надається безпосередньо на місці поранення (травмування) стрільцями, стрільцями-санітарами, санітарами, водіями-санітарами та санітарними інструкторами підрозділів не пізніше

10 хвилин з моменту поранення.

Варіант розміщення мобільного госпіталю (район АТО).

Долікарська медична допомога (з елементами першої лікарської допомоги, при наявності лікаря в підрозділі) надається середнім медичним персоналом на полі бою, в медичному пункті батальйону та батальйонній (ротній) тактичній групі базового табору, не пізніше **1 години** з моменту поранення.

Перша лікарська допомога надається лікарями загальної практики в медичних пунктах батальйонів (при наявності лікарів), медичних пунктах полків, (дивізіонів), МЛСБ, медичній роті бригади базових таборів не пізніше **4 годин** з моменту поранення.

Елементи кваліфікованої медичної допомоги надаються лікарями (хірургами та терапевтами) в медичної роти бригади базового табору на протязі **до 12 годин** з моменту поранення.

Евакуацію з місць поранення з поля бою здійснювати штатним санітарним транспортом МП батальйонів, БТГр, медичних рот бригад, МЛСБ, приданими транспортними засобами, попутним транспортом підрозділів матеріально-технічного забезпечення до медичних рот бригад, з наступною евакуацією із базового табору до ВМКЦ та ВГ за принципом “на себе”. З метою скорочення термінів надання медичної допомоги та за медичними показаннями поранених (хворих) з базового табору евакуювати до найближчих лікувальних закладів МОЗ України.

У разі необхідності надання екстреної медичної допомоги пораненому (хворому) евакуація з базового табору здійснюється вертольотами Мі-8 зі складу пошуково-рятувальних служб полків (бригад) армійської (транспортної) авіації Сухопутних військ (Повітряних Сил) Збройних Сил України.

Старшим медичним начальником базового табору сумісно з командирами підрозділів організовується військово-медична підготовка (тренування) з особовим складом.

Забезпечення медичною технікою і майном медичних підрозділів базового табору здійснюється за територіальним принципом через Військово-медичні клінічні центри регіонів, медичні склади та центри зберігання медичної техніки та майна “НЗ” за заявками старшого медичного начальника базового табору.

Варіанти евакуації поранених (Ірак).

Доставка медичного майна та медичної техніки здійснюється транспортом постачального органу.

Забезпечення препаратами крові (еритроцитарна маса, плазма, глобуліни тощо) здійснюється Центром крові ЗС України та обласними станціями переливання крові МОЗ України за територіальним принципом за заявками старшого медичного начальника базового табору.

Санітарно-гігієнічний нагляд за розташуванням, організацією харчування, водопостачанням та лазнево-пральним обслуговуванням базового табору, а також за умовами життєдіяльності особового складу здійснюється силами та засобами медичної служби базового табору із залученням регіональних санітарно-епідеміологічних управлінь за територіальним принципом.

2.13. Заходи пожежної безпеки при розташуванні військових частин табором.

При розгортанні базового табору необхідно налагодити зв'язок з найближчими пожежними підрозділами, органами місцевого самоврядування та визначити порядок надання ними допомоги на випадок пожежі.

Під час вибору місця розміщення табору повинні враховуватися стан доріг, під’їзду, а також наявність джерел водопостачання.

За наявністю розташування поряд з табором природних водоймищ, річок, озер, басейнів, градирень тощо - до них повинні бути влаштовані під'їзди для забезпечення забору води механізованими засобами пожежогасіння (автомобілі, мотопомпи). У разі відсутності природних водойм створювати штучні пожежні водойми не менше 25 м^3.

Навколо наметового містечка повинні бути створені протипожежні смуги очищеного від рослинності до мінералізованого шару ґрунту шириною не менше ніж 2 м.

Територія табору повинна утримуватися в чистоті, очищуватися від сухостою, чагарнику, трава повинна своєчасно викошуватися.

Сміття повинне збиратися в установленому місці і щоденно вивозитися у місця, розташовані на відстані не менше 3 км від табору. Випалювання сміття на території табору забороняється.

Дороги на території табору повинні утримуватися в справному стані і бути обладнані спеціальними покажчиками.

Територія табору по можливості обладнується блискавкозахисними пристроями.

Об’єкти зберігання боєприпасів повинні бути розміщені на відстані не менше 400 м від кордонів наметового містечка.

Місця стоянки ОВТ, зберігання ПММ обладнуються на відстані не менше ніж 50 м від наметів.

Похідні кухні встановлюють на відстані не менше ніж 10 м від хвойних дерев, 25 м – від наметів. Майданчики для кухонь у радіусі 5 м очищають від моху, чагарнику та іншого рослинного покрову.

Попіл з кухонь виноситься у ями, заливається водою і засипається піском.

У пожежонебезпечний період забороняється встановлювати намети з пічним опаленням під кронами дерев.

Місця для куріння та розпалення багать обладнуються на відстані не менше ніж 15 м від наметів та дерев.

Навколо об’єктів зберігання боєприпасів, вибухових речовин, запалювальних речовин та сумішей, ПММ створюють протипожежні смуги очищеного до мінералізованого шару ґрунту завширшки не менше ніж 3 м, навколо об’єктів стоянки техніки – не менше ніж 2 м.

Відстань між лініями в глибину табору визначається системою розміщення наметів, необхідних споруд та обладнання. Ширина передньої лінії повинна бути не менше ніж 10 м, середньої та задньої ліній – не менше ніж 5 м. Між рядами наметів у глибину табору обладнуються доріжки до 3 м.

Ширина поперечних ліній між ротами та окремими підрозділами повинна бути не менше ніж 3 м.

Відстань по фронту між основами бортів суміжних наметних гнізд повинна бути не менше ніж 2,5 м, в глибину – не менше ніж 5 м.

Для опалення наметів на кожну ніч призначаються окремі опалювачі, які повинні пройти інструктаж щодо пожежної безпеки і беззаперечно його дотримуватися.

Для електричного освітлення наметів дозволяється використовувати провід з подвійною гумовою ізоляцією. У разі гасового освітлення ліхтарі підвішуються на негорючому дроті до основного стояка намету на відстані не ближче ніж 0,7 м від полотна намету.

Біля постового грибка днювального встановлюється пристрій для подавання звукового сигналу на випадок пожежі.

Вздовж ліній табору встановлюються пожежні щити на відстані не більше 50 м один від одного, але не менше ніж два на БТГр (РТГр). Влітку пожежні щити додатково забезпечуються двома відрами, а біля пожежних щитів установлюються бочки з водою ємністю не менше ніж 0,2 м^3.

У разі розташування табору в лісовій місцевості навколо нього створюється протипожежна смуга завширшки 10-20 метрів. Ліс в глибину 50 м. очищається від чагарнику, порубочних рештків тощо.

Забороняється розташування таборів біля ліній електропередач. Для особового складу в наметових містечках забороняється користування приладами електричного освітлення, радіо вводів та інше з живленням безпосередньо від повітряних ліній.

Під час проведення бойових стрільб необхідно, щоб мішеневі поля відділялись від лісонасаджень прооранними полосами шириною не менш 10 м. Поле повинно бути очищено від чагарнику, дрібної порослі. При близькому розташуванні мішеневих полів до лісового масиву необхідно завчасно призначати та готувати пожежну команду та засоби пожежогасіння. При закінченні стрільб необхідно перевірити стан мішеневого поля та прилеглої території БТГр (РТГр) на відсутність вогню і тління.

III. ЗАКЛЮЧЕННЯ

Ріст бойової ефективності сучасного озброєння, особливо високоточного, дає можливість противнику здійснювати раптовий напад і наносити міцні руйнівні удари на велику глибину. В цих умовах командири і штаби БТГр (РТГр) повинні виконати ряд заходів, направлених на забезпечення захисту підрозділів від високоточної зброї, дій повітряних десантів, диверсійно-розвідувальних груп і бандформувань.

Таким чином, рішення проблеми підтримування високої бойової готовності і боєздатності БТГр (РТГр) при розташуванні на місці являється важливою задачею, рішення якої забезпечує успіх виконання подальших бойових завдань, поставлених перед БТГр (РТГр).

Основним призначенням Методичного посібника командирам військових частин (підрозділів) щодо порядку підготовки та зайняття базових таборів, організації системи охорони та оборони, проведення заходів бойової підготовки військових частин (підрозділів) в базових таборах, а також їх всебічного забезпечення є підвищення ефективності функціонування (виконання завдань за призначенням) військових частин (підрозділів) у майбутньому та розв’язання проблем, пов’язаних з розміщенням військових частин (підрозділів) Збройних Сил України на місцевості в польових умовах.